יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הייגט 10 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 24	Łódź, Niedziela, 28 stycznia 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, י"ב שבט תרצ"ד	№ 24

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אנגענומען די נייע קאנסטיטוציע

דער רעגירונגס-קלוב האט אויסגענוצט די אפוועזענהייט פון דער אפאזיציע אויף דער סיים-זיצונג און האט אנגענומען די נייע קאנסטיטוציע אין אלע דריי לעזונגען. ס'זענען אנוועזענד געווען איבער א העלפט פון דער אלגעמיינער צאהל דעפוטאטען און די קאנסטיטוציע איז אנגענומען געווארען מיט מעהר ווי צוויי דריטעל שטימען פון די אנוועזענדע

אפאזיציע האט אריינגעטראגן א פארשלאג וועגן אונצוטרוי פארן סיים-מארשאלעק

ווארשא, 27 (טעלעגראפיש)

שוין לאנג איז פארן סיים נישט געשטאנען אזא געדיכטע רייהע רעגירונגס-אויטאס ווי פרייטאג. ס'איז פארגעקומען א פלענאר-זיצונג, אויף וועלכער דער רעגירונגס-לאגער האט זיך ענדליך דעצידירט ארויסצוטרעטען מיט זיין קאנסטיטוציע-פראיעקט, וואס איז עטליכע יאהר געוועלגערט געווארען אויף געהיימע בעראטונגען.

ס'זענען געקומען

כמעט אלע מיניסטארען

די סענאטארען האבען זיך אויך געשטעלט אין א גרויסער צאל. אפילו דער גער. פרעמיער פריסטאר איז געקומען צו דער זיצונג — דאסמאל אין דער ראל פון א פשוט'ן דעפוטאט, וועלכער דארף אפגעבען זיין שטים פאר דער נייער קאנסטיטוציע. מען האט איהם אפגעגעבען א פלאץ אין דער ערשטער רייה דעפוטאטען-באנק.

אויף די בענק פון דער אפאזיציע האט זיך — צום ערשטען מאל אין איצטיגען סיים — אוועקגעזעצט דער נייער פויערן-דעפוטאט ראטיי, דער מארשאלעק פון די פריהערדיגע סיימען, וועלכער איז איצט אריין אין סיים אויף וויטאסעס ארט. צוזאמען מיט'ן צווייטען פויערישען דעפוטאט שטיינהאף האט ער נעכטען אפגעגעבען די דעפוטאטען-שבועה.

די זיצונג האט זיך אנגעהויבען א פערטעל עלף. די מו"יז פערנעמט

דער מחבר פון דער נייער קאנסטיטוציע — וויצע-מארשאלעק צאר

אין נאמען פון רעגירונגס-קלוב בעגרינדעט ער דעם נייעם קאנסטיטוציע-פראיעקט. צאר האט גרויסע תרעומות צום סיים.

(ווייטער זעה 3-טע זייט).

2 אראבער האבן ערמארדעט דר. ארלאזאראוו

סענסאציאנעלע ערקלערונג פון פערטיידיגער פון אחי-מאיר-סטאווסקי-ראזענבלאט בעת'ן געריכטס-פערהער ארום ארלאזאראוו-מארד

ירושלים. (יט"א). היינט, פרייטאג, בעת דער פארזעצונג פון דעם עדות-פערהער פארן ימוער ברייטישען אויספארשונגס-ריכטער ראלף באדילי, האט דער פערטיידיגער פון די בעשולדיגטע, אדוו. הארעיס סעמיועל, גענומען דאס ווארט און ערקלערט אז ער האט זיך דערוואוסט פון דער היפטי־פראקוראטור אין ירושלים, אז צוויי אראבער זענען ארעסטירט געווארען דורך דער פאליציי נאבלעס, ווי זיי האבען עטליכע מאל געשריבען צו דער פאליציי בריף אין וועלכע זיי זאלען זיך האבען מודה געווען אין בעגעהען דעם מארד איבער דר. ארלאזאראוו.

איין אראבער מיט'ן נאמען אבדול מאיד על העגדי זאל האבען — לויט די אינפארמאציעס פון אדוו. סעמיועל — געשריבען, אז ער האט עס געהאט בעלויסטען צו דר. ארלאזאראוו מיט'ן לעגעפעל, בעת די שאכטען זאל האבען אפגעגעבען דער צווייטער אראבער מיט'ן נאמען איסא הארוויס על הודי.

ביידע אראבער, ערקלערט ווייטער אדוו. סעמיועל, זאלען האבען ארעסטירט געווארען אויפ'ן יסוד פון די דאזיגע בריף.

אדוו. סעמיועל בעט דעריבער דער פאליציי פארצושטעלען דעם געריכט די פראטאקאלען אין צוזאמענהאנג מיט דעם ארעסט פון די דערמאנטע צוויי אראבער, מחמת די דאזיגע אקטען זענען אונגעוועהנליך וויכטיג פארן גאנג פון דער אויס־פארשונג.

אדוו. סעמיועל בעט אויך פארצוברענגען פארן געריכט דעם רעוואלווער, וועלכען מען זאל האבען געפונען ביי די ארעסטירטע אראבער, כדי צו פערגלייכען דורך א וואפען-עקספערטיזע צי די קוילען, פון וועלכע דר. ארלאזאראוו איז דערשאסען געווארען, פאסען זיך לויט'ן קאליבער צום רעוואלווער, וועלכען מען האט ביי די אראבער געפונען.

דער אין געריכט אנוועזענדער פאליציי-פארשטעהער, געהילפס-סופער־אינטענדענט קאפיטאן דייס ערקלערט דערויף, אז די אקטען קענען נאך נישט פארגעשטעלט ווערען דעם געריכט, ווייל די אויספארשונג איז נאך אין גאנג און בלייבט דערווייל געהיים.

דער ריכטער באדילי ערקלערט אז מען קען נישט צווינגען דער פאליציי פארצושטעלען די אקטען, דאגעגען אבער דינט דער פערטיידיגונג דאס רעכט אויפ'ן פראצעדורעל-פארגעשריבענעם וועג, זיך ווענדען דורכ'ן געריכט ווע'ן ארויסרופען אלס עדות די ענטשפרעכענדע פאליציי-פונקציאנערען, וועלכע וועלען זיך דאן מוזען אלס עדות שטעלען פארן געריכט צום פערהער און ביי דער געלעגענהייט וועלען זיי קענען אויסגעהערט ווערען וועגען די אומשטאנדען וואס אינטערעסירען די פערטיידיגונג.

פון דער רעדאקציע: דער צענטראל קאמיטעט פון „פועלי ציון“ (רעכטע) האט זיך ווע־גען דעם ענין אנגעפרעגט ביי דער הסתדרות העובדים, אויף וואס ס'איז אנגעקומען פאלגענדע טע־לעגראפישע ענטפער, וועלכע דער צענטראל־קא־מיטעט פון „פועלי ציון“ האט אונז צוגעשיקט:

„די פאליציי האט אפיציעל אפגעפליקט די ידיעה, וועגען ענטדעקען אראבישע מערדער פון ח' ארלאזאראוו. פרטים וועלען מיר טעלעגראפירען.

פועלי ציון“

ווייטערע עדות-פערהער אין ארלאזאראוו-מארד-פראצעס

אן אינצידענט אין געריכטס-קארידאר

ירושלים. (יט"א). אויפנעמענדיג דעם ווייטערען עדות-פערהער אין ארלאזאראוו-מארד-פראצעס, האט דער יפוער אויספארשונגס-ריכטער ראלף באדילע אויסגעהערט די אנקלאגע פון א פאליציאנט געגען אבא אחי מאיר'ן, וועלכער זאל, לויט דעם פאליציאנטס ערקלערונג, איהם האבען א שטויס געטון אין קארידאר פון געריכט, בעת ער איז געבראכט געווארען פון תפיסה, צום פערהער. דער ריכטער האט זיך אפגעזאגט אנצונעהמען וועלכע עס איז אקציע געגען אחי מאירן, פארווייזענדיג זיך אויף פאליציי-דיסציפלין.

איניגע אויסגעהערטע עדות האבען נישט אריינגעבראכט קיין ספעציעלע בייעס. זייערע ערקלערונגען האבען זיך בעצויגען אויף די קאנפראנ־טאציעס פון פערדעכטיגע אין אויספיהרען דעם אטענטאט אויף דר. ארלאזאראוו.

ירושלים. (יט"א). דער אויספארשונגס-ריכטער ראלף באדילי האט אין משך פון א גאנצען טאג פערהערט דעם מעדיקער דר. יוסף טרוי, א גיאגראפ־פעדיסט, וועלכער האט אלס עקספערט געמאכט פאר רויסזאגען זיין מיינונג וועגען דער ענליכקייט פון די גיפס-אפדרוקען פון די פוס-טריט, וואס זענען געמאכט געווארען אויפ'ן ארט פון פערברעכען, און סטאווסקיס טריט. דער ארטאפעדיסט האט ערקלערט, אז אזא ענליכקייט איז נישטא.

אויף דער נאכמיטאג-זיצונג פון געריכט האבען די בעשולדיגטע זיך בעקלאגט, אז דער פראקוראר שיטריט האט בעת דער הפסקה זיי נישט גע־לאזט עסען זייער מאהלצייט. דער ריכטער האט פעראָרדענט א צווייטע הפסקה אויף מיטאג פאר די בעשולדיגטע.

הוי נפל עטרת ראשינו

בצער ויגון קודר ובעינים זולגות דמעות אנו מודיעים ע"ד אסננו הגדול בהלכה

מאתנו מוצש"ק פ' בשלח אבינו איש תם וישר החסיד שישב כל ימיו על תורה ועבודה

נ"ע יעקב אלעזר בן ר' יהושע ווערדיגער

הלוי' תהי' היום ביום א' פ' יתרו בשעה 12 ממעונתו פאדרזעצנע 3

המתאבלים בניו, בנותיו, חתניו, אחיו, נכדיו וניניו.

פראנצויזישע רעגירונג איז דעמיסיע צוליב דער סטאַווּיסקי־אַפּערע

פּאַריז, 27. (ספּ. טל.)

דער יוסטיץ־מיניסטער האָט זיך אַנגעגעבן אין דעמיסיע. נאָכמיטאָג האָט שאָטאַן צונויפגערופן אַ זיצונג אויף וועלכער ס׳איז בעשלאָסן געוואָרן אַז דער גאַנצער קאַבינעט זאָל אַוועק אין דעמיסיע.

אַלס נאָכפאָלגער פון שאָטאַן ווערט אַנגערופן העריאָ, וועלכער זאָל אויך איבערנעהמען די טעקע פון אויסערן־מיניסטער. פּאָל באָנקור וואָלט געוואָרן יוסטיץ־מיניסטער.

פּאַריז, 27. (ספּ. טעל.)

בעכטען איז בעת אַ רעוויזיע אין אַ באַנק, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער סטאַווּיסקי־אַפּערע, ענט־דעקט געוואָרן אַז דער יוסטיץ־מיניסטער פון דער איצטיגער רעגירונג רעבאַלדי איז פעמיש אין אַ אַפּערע מיט אַקציעס פון אַ באַנקראָטירטער באַנק. דער ענין איז איבערגעגעבן געוואָרן דעם ריכטער וועלכער וואָלט געדאַרפט אויספאָרשען דעם יוסטיץ־מיניסטער, דאָס הייסט זיין אייגענעם שעף. דאָס שאַפט אַ פּאַראַדאָקסאַלע לאַגע, צוליב דעם האָט דער יוסטיץ־מיניסטער געמאָלדען דעם קאַבינעט אַז ער וויל זיך אַנגעבען אין דעמיסיע.

28 בעשולדיגטע אין לעצטען קאָנפליקט אין חיפה
פערמשפּט צו דעפּאָנירען צו 25 פונט

חיפה, 27 (י.ט.א. טעלעגראַפיש).

אַלע 28 מיטגלידער פון די רעוויזיאָניסטען אין „הסתדרות", וועלכע זענען אַנגעקלאָגט געוואָרען אין דעם לעצטען קאָנפליקט אין חיפה, זענען פערמשפּט געוואָרען צו דעפּאָנירען צו 25 פונט יעדער אַלס גאַראַנטיע, אַז אין דער צוקונפט וועלען זיי זיך גוט אויפפיהרען. אַלע זענען בעפרייט געוואָרען פון אַרעסט.

א גריפּע בעדראָהט דייז געזונד!

אומאַנגעגעהמער קאָפּ־וועהטאָג, שווינדעל, ברעכעניש און קושיזש — די דאָזיגע ערשיינונגען בעווייזען אַז די האָסט זיך פערקיהלט, פערטראַכט זיך, נישט אַלזאָ, ווען, וואו און אויף וואָס פאַראַ אופן די האָסט זיך פערקיהלט — דאָס איז גלייכגילטיג! מען דאַרף בעסער אַ טראַכט טון, ווי אַזוי אַמשנעלסטען און ווירקזאַמסטען צו פערהיטען אַז די דאָזיגע קראַנקהייט זאָל זיך נישט ענטוויקלען און בעקעמפען זי גלייך ביים ענטשטעהן. אויב דו וועסט אָפּשלעפּען אַ פּאָר טעג אָדער אפשר אַ פּאָר שעה וועט די טעמפּעראַטור אויסמאַטערן דיין אָרגאַניזם, אַזוי אַז ער וועט זיך נישט קענען ווירקזאַם ענטגעגענשטעלען די קראַנקהייט. צוקער נישט אַלזאָ קיין איינציגע מינוט, ווייל ס׳קאָן זיין צו שפּעט! באַלד היינט קויף אין דער נאָהענטסטער אַפּטייק טאָגאַל און נעהם איין 3 טאַבלעטקעס פאַרן שלאָפען.

שוין פון 15 יאָהר זענען אויף דער גאַנצער וועלט בעקאַנט די טאָגאַל־טאַבלעטקעס, אַלס ווירקזאַם מיטעל געגען גריפּע, אינפלוענציע און פערקיהלונג, באַלד איינגענומען 2—3 טאָגאַל טאַבלעטקעס דריי אָדער פיר מאָל טעגליך, אין ערשטען סטאַדיום, פערשווינדען תיכף די קראַנקהייטס־סימפּטאָמען, אויך ביי רעוומאַטישע וועהטאָגען — פּאָדאַגרע, נערווען און קאָפּ־וועהטאָגען ווירקען די טאָגאַל־טאַבלעטקעס שנעל, טאָגאַל האַלט אין דאָס אָנזאַמלען זיך פון אוריך־זויער, און בעקעמפט באַלד אין אָנהויב די קראַנקהייטען. וואָס זענען אויף דעם געביט ענטשטאַנען. טאָגאַל־טאַבלעטקעס זענען אומשעדליך פאַרן האַרץ, מאָגען און אַנדערע אָרגאַנען אויף טויזענדער ליידענדע, וואָס האָבען געברויכט טאָגאַל זענען געזונד געוואָרען, קאָן דאָך יעדער מיט צוטרוי זיי קויפען. פּרובט און צייגט זיך אַליין נאָך היינט איבער וועגען דער גוטער ווירקונג פון טאָגאַל. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען.

גענעראַל־אַנגריף אויף עסטרייך
גרייטען צו די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען

וויען, 27 (ספּ. טעל.)

דער וויצע־קאַנצלער פעי האָט היינט געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט ערקלערט: ס׳איז וואַהרשיינליך, אַז די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען וועלען אין די נאָהענטסטע חדשים אונטערנעהמען אַ גענעראַל־אַנגריף אויף עסטרייך. דער טערמין פון דער גענעראַל־שלאַכט דערנעהנטערט זיך. די עסטרייכישע רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען אַ רייהע פעראָרדנונגען, וועלכע וועלען טרעפען די נאַציס.

די קאָסטען פון דער פערגרעסערטער פּאָלי־צייאישער דינסט וועלען טראָגען נישט די רעגירונג נאָר די שולדיגע און אינספּיראַטאָרען פון אַטענטאַטען. פאַר יעדער געוואָרפענע באָמבע וועלען 4 בעדייטענדע נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען אַוועקגעשיקט ווערען אין קאָנצענטראַציע־לאַגער. פעי האָט אויסגעדריקט זיין איבערצייגונג, אַז דער קאַמף וועט זיך ענדיגען מיט אַ זיג פון עסטרייך.

אויף 30 טעג אַרעסט איז פערמשפּט געוואָרען
דער יוד באַכמאַן, וועלכער האָט געשאָסן אין דייטשער אַמבאַסאַדע

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש)

ווי בעוואוסט האָט פאַראַכטאָגען דאָנערשטאָג דער 30־יאָהריגער אָסקאַר באַכמאַן אויסגעפיהרט אַן אַטענטאַט אויף דער דייטשער אַמבאַסאַדע אין וואַרשאַ.

היינטיגען דאָנערשטאָג איז באַכמאַן געמשפּט געוואָרען פאַר זיין טאַט דורך דער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

באַכמאַן האָט זיך מודה געווען אַז ער האָט דעם „סטראָשאַק" אַריינגעוואָרפען אין פענסטער פון דער דייטשער אַמבאַסאַדע (פּיענקנאַ 17), היות דער „סטראָשאַק" רעוואָלווער איז געווען געלאָדען, האָט ער פון זיך אַליין אויסגעשאָסען. געטון האָט דאָס באַכמאַן לשם דעמאָנסטראַציע, ער איז העכער צעהן יאָהר געווען אַ קאָנפעקציע־סוחר אין אַ פאַבריק ביי האַנאָווער, די היטלערלייט האָבען איהם רואיני־נירט. ער איז אַלס יוד פערטריבען געוואָרען פון דייטשלאַנד. זיין פערמעגען איז דאָרט צוגענומען געוואָרען. זיינע קרובים אין דייטשלאַנד ווערען ווייטער געפּייניגט און רואינירט, האָט ער געוואָלט אויסדריקען זיין פּראָטעסט.

באַכמאַן איז בעשטראָפט געוואָרען מיט 30 טעג אומבעדינגטען אַרעסט פאַר שטערען די עפענט־ליכע רוה.

ער אַפּעלירט דערויף אין געריכט. וואו דער פּראָצעס וועט אײנגיכען פאָרקומען.

פּוילישער יוד אַרויסגעשיקט פון ארץ־ישראל

חיפה, 27 (י.ט.א. טעלעגראַפיש).

משה אנכארט פון פּוילען, וועלכער איז מיט 2 יאָהר צוריק געקומען קיין ארץ־ישראל, איז אַרויסגעשיקט געוואָרען, ווייל ער איז אויף אַן אומ־לעגאַלען אופן אַריינגעקומען אין לאַנד.

געהיימער ים־אָפּמאַך
צווישען ענגלאַנד און האָלאַנד

טאָקיאָ 27 (ספּ. טעל.)

די שאַנכאַיער פּרעסע מעלדעט, אז צווישען ענגלאַנד און האָלאַנד איז געשלאָסען געוואָרען אַ ים־אָפּמאַך, לויט וועלכען האָלאַנד האָט איבערגע־געבען ענגלאַנד דעם שוץ איבער איהרע קאָלאָניעס. אין יאַפּאַן איז מען שטאַרק אויפגערעגט צו ליב דעם אָפּמאַך.

עלעגאַנטע דאַמען און עלעגאַנטע הערען
קויפען שיך נור ביי
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

אחרי מחלה כבדה וממושכה מת עלינו בצלי, אבינו, אחינו, זקננו, גיסנו וחותננו היקר
נ"ע חיים ב"ר אברהם יהושע ז"ל
גראַבאָוויעצקי
מפינסק, בשנת ה 65 לימי חייו
ההלויה תהיה היום ביום א׳ (י"ג לחדש שבט)
בשעה 1 בצהרים מבית האבל שרודמיעסקאַ 69
השרויים בצער עמוק
משפחתו המתאבלת.

גינסטיגע געלעגענהייט!
אַ זעהר שענע נייע
לוקסוסאָווע ווילאַ
אין ווישניאָוואַ־גוראַ. נעבען וואַלד. איז פּריוואַטיג צו פערקויפען. ערנסטע רעפלעקטאַנטען ווערען געבעטען אָפּצוגעבען אָפּערטען אונטער „F. F." אין דער אדמיניסטראַציע „נייער פאָלקסבלאַט".
111

וויכטיג פאַר פענסיאָן־אינהאַבער!
צו פערמיטען ווילאַ
אַ נייע לוקסוסאָווע
אין ווישניאָוואַ־גוראַ
פון 22 שעהנע זוניגע צימערן (קאָרידאָר־סיסטעם) נעבען וואַלד. זעהר געאייגנעט פאַר פענסיאָנאַט און עהנליכע צוועקען. אָפּערטען אין דער אדמיניסטראַציע פון „נייער פאָלקסבלאַט" אונטער „H. G."
110

לאָדזשער!
ווען איהר פאָרט קיין וואַרשאַ
טאָ ווייסט, אז גוט צו עסען, גוט זיך ווײלען און פערברענגען די פרייע שעה׳ן אין אַן אָנגענעהמער סביבה, קאָן מען נאָר אין באַר
„מעטראָפּאָל"
טלאָמאַצקע 13.
זאַמעל־פּונקט פון יודישע ליטעראַטען, זשורנאַליסטען און קינסטלער; פון 8 אָוו.
קאָנצערט און דאַנסינג.
געשמאַקע און נאַרהאַפטע מיטאָגען
פון 4 שפּייזען (מיט פיש) 2 זל.;
3 שפּייזען־1.50, 2 שפּייזען־1 זל.
בעדענקט־זשע: אייער אָרט אין וואַרשאַ איז: אין „מעטראָפּאָל" טלאָמאַצקע 13

1934 אַכטונג, 1934
סוחרים און דעטאַליסטען!
טיש־וואַגען, דעצימאַל־וואַגען, קילאָ־געוויכטער און ליטער־מאָסען געסטעמפּעלט פון 1934 בעקומט מען הורט און דעטייל צו פאַבריקס־פּרייזען אין הורט־אייזען־געשעפט
A. WENGER, Łódź
PIŁSUDSKIEGO 10.
בעמערקונג: אויך טויש איך אַלטע וואָגען און קילאָ־געוויכטער אויף נייע.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען ש"ק געשטאָרבען אין עלטער פון 90 יאָהר אונזער ליבע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, אורגרויסמוטער
נ"ע הנה לאה לאַנדאַ
אשת ר׳ שמחה בינם ז"ל
די לוי׳ קומט פאָר היינט, זונטאָג, ד. 28־טען יאַנואַר 1934, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז פּולנאָצנאַ 25, וועגען וואָס ס׳טייל מיט אין גרויס צער די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע
315

שייטלעך
צו בעקומען
קערש,
סמווראַוואַ 15

וויכטיג פאַר דער
לאָדזשער בעפעלקערונג
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אז איז ערעפענט געוואָרען דאָס
אַמבולאַטאָריום
ביים פאַראיין „עזרת עניים"
נאַדלודסקאַ 8, טעל. 153־99
וואו ס׳ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ׳ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוו.
שיקט אַרויס דאָקטוירים ־ ספּעציאַליסטען
מיט וויזיטען אַהיים
ווי אויך דענטיסטישע הילף
זשעטשיקעס אין דער אַמבולאַטאָריע און אויסער דער אַמבולאַטאָריע פאַר אַ מינימאַלען בצאָהל נעהמט אויך אָן געבויטען און אַלע אַרט אנאַליזען. מינימאַלע אָפּצאָה־לונגען.
די פערוואַלטונג.

מזל־טוב
ווינשען מיר דעם הערן
פישל פרענקעל און פרוי
צו דער חתונה פון זייער ליבער טאָכטער פראַניאַ
מיט ה׳
סאַלאַמאָן ליפּסקאָוויטש
דעם יונגען פּאָר ווינשען מיר אַ גליקליכע צוקונפט.
פאַמיליע בערכהאָלץ
יאַקוב דאַבושינסקי.

אַ דאָקטאָר
זוכט וואוינונג
פון 4—5 צימערן. בעדינגונגען: אין מיטען שטאָט, 1־טער אָדער 2־טער שטאָק, וואַרים, זונען־וואוינונג, פּראָנט. אָפּערטען אונט. „F."
308

סטאַרשי פעלדשער
A. Neumark
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
28 פּאָלודניאָוואַ 28
טעלעפאָן 163־46.
נעמט אָן פון 8.30—10 פריה און 2—4 נ"מ
פאַר אומבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזען

פאַר גאַרד,
בּיזשוטעריע
און לאַמבאַרד־קוויטעם
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזאַר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

אומגאָפּרופליך לעצטער טאָג
אויף פּיעטריקאָווער 59 געוו. „Rogów"
פון גרעסטען אַנאַטאָמיש־פּאַטאָלאָגישען
מוזעאום
וואָס בעזיצט 6 אָפּטיילונגען, איבער 1000 עקספּאָנאַטען.
אָפּען טעגליך פון 11 פריה ביז 11 אָוועגד.
איינטריט נאָר 25 גר.

אכטונג, בעקער און מעהל־סוחרים!
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אז איך פערקויף שוין
מעהל כשר לחג הפסח
פון דער בעסטער קוואַליטעט אויף גוטע בעדינגונגען
צו נעני׳גע מיהל־פּרייזען.
הויפּט־פערקויף איז מיין פאַבריקס־לאַגער
9 אַלטשטאַט 9 № טעל. 241־96
Nowoczesny Młyn מיט אַכטונג
Ch. NOWAK, KALISZ.
בעמערקונג: אויף לאַגער געפינט זיך שטענדיג אַ גרויסער אויסוואַהל פון אַלע סאָרטען מעהל צו געני׳גע פּרייזען.

פוילען און דייטשלאנד האבען געשלאסען א נישט-אנגריף-אפמאך

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

פרייטאג 11 א זייגער פארמיטאג איז אין דייטשען אויסערן-מיניסטעריום אונטערגעשריבען געווארען א נישט-אנגרייפס-אפמאך צווישען פוילען און דייטשלאנד.

אין נאמען פון דער פוילישער רעגירונג האט דעם אפמאך אונטערגעשריבען דער פוילישער געזאנדטער אין בערלין מינ. ליפסקי, פון דער דייטשער זייט — דער אויסערן-מיניסטער נויראט.

דער טעקסט פון אפמאך איז פאלגענדער: דעם 15 נאוועמבער איז פארגעקומען א געשפרעך צווישען פוילישען געזאנדטען און דעם רייכסקאנצלער היטלער וועגען דעם, אז אלע פויליש-דייטשע ענינים זאלען ערלעדיגט ווערען דורך דירעקטע אונטערהאנדלונגען און ס'זאל אויסגעמיטען ווערען דאס מיטעל פון אגוועלדטאטען.

נאך דעם געשפרעך זענען פארגעקומען ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען. ביידע רעגירונגען געהען ארויס פון דער הנחה, אז דאס דערהאלטען און פארפעסטיגען דעם שלום צווישען די ביידע מלוכות וועט אויך דינען דעם אלגעמיינעם שלום אין אייראפא. דערביי שטעלט פעסט יעדע פון די רעגירונגען, אז דער איצטיגער אפמאך איז נישט אין סתירה צו אלע אינטערנאציאנאלע אפמאכען, וועלכע ביידע רעגירונגען האבען ביז איצט געשלאסען.

ביידע רעגירונגען ערקלערען, אז זיי וועלען זיך פארשטענדיגען דירעקט וועגען אלע פראבלעמען וואס זענען נוגע זייער געגענזייטיגע באציהונגען. אין קיין שום פאל וועלען ביידע רעגירונגען נישט אננעהמען קיין מלחמה-מיטלען, כדי צו ערלעדיגען קאנפליקטען.

די דאזיגע דעקלאראציע דארף ווי אמגיכסטען ראטיפיצירט ווערען אין ווארשא. די דעקלאראציע איז גילטיג אויף 10 יאהר, אויב זי וועט נישט געקינדיגט ווערען דורך איינע פון די רעגירונגען אין פערלויף פון 6 חדשים פאר די 10 יאהר וועט ער חל זיין אויף ווייטער.

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

די דייטשע, ענגלישע און פראנצויזישע פרעסע זאגען זיך ארויס מיט צופרידענהייט וועגען דעם געשלאסענעם נישט-אגרעסיע-אפמאך.

הויך-קאמיסאר מאקדאנאלד אנגעקומען קיין לאנדאן

זיצונגען פון ביוראט אונד עקזעקוטיווע

לאנדאן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

דער הויך קאמיסאר פאר די פליטים אקציע מאקדאנאלד איז אנגעקומען פון אמעריקא קיין לאנדאן. קומענדיגען מאנטאג קומט פאר א זיצונג פון ביוראט מיט דער בעטייליגונג פון דער יודישער „אגענץ", יקא און „דזשאינט". דינסטאג וועט פארקומען א זיצונג פון דער עקזעקוטיווע אונטערן פארזיץ פון לארד ראבערט סעסיל.

א קלאנג, אז עס ברענט דער פרייסישער סיים

בערלין, 27 (ספ. טעל.)

אין בערלין איז דורך אנ'אלארמירענדע ידיעה אז די פרייסישע סיים=געביידע ברענט. מען אינפארמירט, אז די ידיעה איז פערשפרייט געווארען צוליב'ן פארצר-פייער, וואס געריגג האט גפואלט אנצינדען צוליב דער דיפלאמאטישער אויפנאהמע אין זיינע זאלען.

געעפענט דעם 17-טען צוזאמענפאהר

פון דער קאמוניסטישער פארטיי אין רוסלאנד

מאסקווא 27 (ספ. טעל.)

נעכטען איז געעפענט געווארען אין קרעמל דער 17-טער צוזאמענפאהר פון דער קאמוניסטישער פארטיי. ס'זענען אנוועזענד געווען 1218 דעלעגאטען מיט שטים-רעכט און 695 מיט בעראטונגס=רעכט. דעם קאנגרעס האט געעפענט מאלאטאוו, סטאלין האט דאן געהאלטען א רעפעראט, וועלכער האט געדויערט 4 שעה.

יודישע ארגאניזאציעס אין אמעריקע איבערגעגעבען א פראטעסט

דעם בריטישען אמבאסאדאר געגען די עליה- בעגרענצונגען

וואשינגטאן, 27 (יט"א טעלעגראפיש)

א דעלעגאציע פון די יודישע ארגאניזאציעס אין אמעריקא האבען איבערגעגעבען דעם בריטישען אמבאסאדאר אין וואשינגטאן די פראטעסט רעזאלוציע געגען די עליה בעגרענצונגען אין ארץ-ישראל.

אנגענומען די נייע קאנסטיטוציע

(ענדע פון דער 1. זייט)

זאם פון סיים-הערשאפט, וועלכער איז סאנקציאנירט דורך דער היינטיגער קאנסטיטוציע. אלע ביז איצטיגע סיימען האבען זי געוואלט ענדערן, אבער ערשט איצט וועט עס טאן די „סאנאציע". איצט ווען מיר שטייען אויפן שיידוועג פון צפאכעס, איצט — ווען ס'ענדיגט זיך ענדגילטיג די היסטארישע עפאכע, וועלכע האט זיך אנגעהויבען מיט 150 יאהר צוריק בעת דער גרויסער פראנצויזישער רעוואלוציע.

דעפ. צאר פערזיכערט, אז ס'הייבט זיך אן א נייע ציוויליזאציע

אויב די מענשהייט — מיינט ער — וועט נישט געפונען פון צווישען זיך צפעס א זשעני, וואס זאל ווייזען דעם אויסוועג, וועט די וועלט נאך לאנג-לאנג זיגקען אין כאאס. יעדענפאלס דארף מען נישט זיצען מיט פארלייגטע הענט. די מלוכה פארמען מוזען געביטען ווערען, ווייל עס האבען זיך געביטען און אויסגעברייטערט די פונקציעס פון דער מלוכה. אמאל זאגט דעפ. צאר — האט מען געהאט טענות צו די אבסאלוטיסטישע מלוכות פאר זייער מישען זיך אין פערשידענע געזעלשאפטליכע פראגען. הייגט האט מען טענות צו זער מלוכה, פארוואס זי מישט זיך צו ווייניג.

דעפ. צאר קריטיקירט די דיקטאטור-פארמען, וואס הערשען אין „א רייהע לענדער".

דעם ראטענפערבאנדישען רעזשים אנ'ערקענט ער אלס רעפרעזענטאנט פון קלאסען-דיקטאטור, דאס פאשיסטישע איטאליען — אלס דיקטאטור פון א יחיד, אין פוילען איז קיינמאל נישט געווען קיין דיקטאטור.

ביי שטארקע אפלאדיסמענטען פון רעגירונגס קלוב זאגט דער רעפערענט

אז מארשאל יוזעף פילסודסקי איז קיינמאל נישט געווען קיין דיקטאטאר

כאטש ער האט פיל מאל געהאלטען אין דער האנד די אויסשליסליכע מאכט און — ווען ער וואלט געוואלט — וואלט ער יעדעס מאל געקענט ווערען פאקטישער דיקטאטאר. ער איז א גרויסער מאראלישער אויטאריטעט.

דעפ. צאר איז מודה, אז דיקטאטור שטיצט זיך צופיל אויפן יחיד, וואס קען פיהרען צום צוזאמענברוך „אויב דער יחיד ברעכט זיך צוזאמען" ווייטער — אז דיקטאטור דערלאזט נישט די איניציאטיוו פון כלל.

וועגען די נאציאנאלע מינדערהייטען

דערקלערט דעפ. צאר, אז דער היינטיגער רעגירונג-לאגער איז פאר גלייכבערעכטיגונג, פוילען — זאגט ער — איז בעקאנט און שטאלץ מיט זיין טאלעראנץ צו די נאצ. מינדערהייטען, מיט זיין בעקאנטען לאזונג „פאר אונזער און אייער פרייהייט".

— דערפאר — דערקלערט דעפ. צאר — וועלען מיר נישט לאזען זיך איבערלערנען דורך די רעכטע צו בעראויבען די יודען פון זייער בירגערליכע רעכט. מיר זענען אויך בפנגען איינטיילען דאס לאנד אויף נאציאנאלע קאטאסטערס. אין אונזער קאנסטיטוציע וועלען נישט ווערען איינגעפיהרט קיין שום רעליגיעזע און נאציאנאלע בעגרענצונגען!

דעפ. צאר ענדיגט זיין רעדע מיט דער פערזיכערונג, אז די נייע קאנסטיטוציע וועט רעאליזירט ווערען, אויב אפילו ס'זאל קומען צוליב דעם צו א קאמף.

די אפאזיציע האט נישט געהאלטען קיין רעדעס, נאר בעלייגט דעקלאראציעס...

ביז'ן מיטאג-איבעררייס האבען נאך גערעדט עטליכע רעדנער.

די דעקלאראציע פון די ענדעקעס

האט איבערגעלייענט פראפ. וויביארסקי. די ענדעקעס דערקלערען אין דער דעקלאראציע, אז זיי וועלען זיך נישט בעטייליגען אין דער גאנצער דעבאטע, ווייל זי איז נישט בעזעצליך. א קאנסטיטוציע קען אנגענומען ווערען נאר מיט מערהייט פון צוויי דריטעל, בעת דא ווייל מען אפשטימען בלויז מען צו א קאנסטיטוציע און מען ווייל זיי אנגעמען מיט א געוויינליכער מעהרהייט. בכלל נעגומען זענען די ענדעקעס פאר ענדערען די קאנסטיטוציע. אבער דער איצטיגער סיים, וועלכער איז נישט קיין אמת'ע אפשפיגלונג פון פאלקס-ווילען, טאר אזא קאנסטיטוציע-ענדערונג נישט אדורכפיהרען. דערצו מוז געוויילט ווערען א נייער סיים.

דעפ. יאנקאווסקי דער פארשטייער פון נ.פ.ר.

דערקלערט אין זיין דעקלאראציע, אז אויב מען וועט רעאליזירען דעם סאנאטארישען קאנסטיטוציע פראיעקט, וועט פוילען זיין א רעפובליק בלויז לוים'ן נאמען. אין א שמעוודיגען פארם שטעלט ער פעסט, אז די היינטיגע פארמען פון פריוואט-אייגענטום זענען איבערגעלעבט און גראד די דאזיגע פראגע ווערט אין דער נייער סאנאטארישער קאנסטיטוציע לעבעדיג אריבערגעטראגען פון דער אלטער קאנסטיטוציע, וועלכע גאראנטירט די אומבעגרעניצטע רעכט אויף פריוואט-אייגענטום.

ס'נעמט א ווארט

פראפ. מאקאווסקי (סאנאציע)

אויך ער גרעניצט זיך אפ פון די דיקטאטורן.

— אויב — זאגט ער — ס'וואלט אונז געפעלען געווארען דער קאמוניסטישער מוסטער פון מזרח אדער דער פאשיסטישער פון מערב, וואלטן מיר זיך נישט געשעמט און איבערגענומען איינעם פון זיי. מיר נעמען זיי נישט, ווייל מיר גלויבען נישט אין זיי.

דער פויערן-פיהרער מאלינאווסקי

האלט, אז נישט קאנסטיטוציעס דארף מען איצט שאפען, נאר מען דארף זעהן, עפיס סאן נעגען דעם קריזיס, געגען דער נויט פון די פויערן-מאסען. דער סאנאציע-פראיעקט פון א נייער קאנסטיטוציע שטרעבט צו פארפעסטיגען דעם איצטיגען סיסטעם, אין וועלכען ס'הערשט די ציווילע און מיליטערישע ביוראקראטיע. בכלל נעגומען איז אומדערהערט צו קומען צום סיים מיט טעזעס. אין א קאנסטיטוציע איז וויכטיג יעדעס ווארט, יעדעס אות. האט מען דאך שוין געזעהן, וואס גוטע אויסטייטשער האבען בעוויזען אויפצוטון מיט קאנסטיטוציעס אפילו ווען זיי זענען גענוי רעדאגירט און קלאר פארמולירט.

די דעקלאראציע פון פ. פ. ס. לייענט דעפ. טשאפינסקי

די דעקלאראציע איז בעזונדערס שארף געווענדעט געגען דעם פראיעקט צו פארגרעסערן די רעכט פון סענאט און אריינצופיהרען אין סענאט סאמע נאמינירטע, ווייטער דערמאנט די דעקלאראציע דאס בעגרעניצען די וואהל-רעכט צום סיים (פון 24 יאהר אן), דאס אפשאפען די אומבעריךליכקייט פון די דעפוטאטען א. א. וו. מען לאזט איבער די מאסען אנ'איליוזיע פון וואהלען און פון געוויילטע קערפערשאפטען, אבער פאקטיש איז עס א דערנעהנטערונג צום פאשיסטישען סיסטעם. ווען ס'וועלען זיך פערשארפען די אינטערנאציאנאלע בעציהונגען - זאגט די דעקלאראציע פון פ. פ. ס. – קען דאס האבען שרעקליכע פאלגען פאר דער מלוכה.

נאך טשאפינסקין זענען ארויסגעטרעטען פארשטעהער פון אלע איבריגע נישט-סאנאציע-קלובען (כ. ד., יודישע קאלא, קאמוניסטען, אוקראינער), וועלכע האבען זיך ארויסגעזאגט געגען דער קאנסטיטוציע.

די נאכמיטאג-זיצונג

בעת דער מיטאג-פויזע האבען זיך פערשטענדיגט די אפאזיציאנעלע קלובען און האבען בעשלאסען נישט אנטיילצונעהמען אין דער נאכמיטאג-זיצונג, וועלכע איז געווען בעשטימט אויף פינף א זייגער, מ'האט גערעכענט אז דער ערשטער וואס בעת מען א ווארט דער פרעזעס סלאוועק, פונקט דריי פערטעל אויף 8 ווען אין זאל איז געווען אנוועזענד די גאנצע רעגירונג און קאמפלעט אלע דעפוטאטען פון רעגירונגס-קלוב, נאר אין דעפוטאט פון דער אפאזיציע סטאניסלאוו סטראנסקי פון די ענדעקעס, האט אנשטאט דעם פרעזעס סלאוועק געבעטען א ווארט דער וויצע-מארשאלעק צאר וועלכער האט זיך געווענדעט צום מארשאלעק צאר מאלסקי מיט א פארשלאג צו בעטראכטען די טעזען פון דער קאנסטיטוציע, אלס א פולשטענדיגען פראיעקט פון נייעם קאנסטיטוציע-געזעץ.

געגען דעם פראיעקט איז ארויסגעטרעטען דער איינציגער דעפוטאט פון דער אפאזיציע סטראנסקי, דער מארשאלעק האט אפגעשטימט דעם פארשלאג פון דעפ. צאר און ער איז אנגענומען געווארען. צוליב דעם זענען די קאנסטיטוציע-טעזען אנגענומען געווארען אלס נייער קאנסטיטוציע-געזעץ, דאן האט גענומען א ווארט וויצע - מארשאלעק צאר, און פעררופענדיג זיך אויף דעם ארטיקעל 18 פון סיים-רעגולאמין האט ער זיך געווענדעט צום סיים-מארשאלעק נישט צושיקען דעם קאנסטיטוציע-פראיעקט אין דער קאמיסיע נאר באלד אפשטימען אין דער צווייטער און דריטער לעזונג.

דער מארשאלעק שוויטאלסקי האט אפגעשטימט אויך דעם דאזיגען פארשלאג, וועלכער איז אנגענומען געווארען מיט בעגייסטערונג דורך אלע מיטגלידער פון „בעבע" קלוב.

מארשאלעק שוויטאלסקי האט געזאגט: איך שטעל פעסט אז אין זאל זענען פאראן מעהר ווי א העלפט מיטגלידער פון סיים, איך שטעל ווייטער פעסט, אז אלע אנוועזענדע, אלזא מעהר ווי צוויי דריטעל זענען פאר דעם קאנסטיטוציע-געזעץ, צוליב דעם איז דאס געזעץ אנגענומען געווארען אין דער צווייטער לעזונג, ווער איז פאראן אנגעהמען דאס געזעץ אין דער דריטער לעזונג? ווייטער האבען געשטימט אלע מיטגלידער פון „בעבע" מארש. שוויטאלסקי האט ערקלערט

דאס קאנסטיטוציע-געזעץ איז אנגענומען

אין זאל האט געהערשט א גרויסע פרייד, די דעפוטאטען זענען זיך געפאלען אין די ארימס און זיך צוקושט. ס'זענען געמאכט געווארען אויסגעשריען לכבוד דעם מארשאל פילסודסקי.

אין די קולוארען האט געקאכט. די אפאזיציע דעפוטאטען זענען געווען איבערראשט און קיינער האט נישט געוואלט גלויבען קיין שום ערקלערונגען.

האלב 8 א זייגער, באלד נאך דער סיים-זיצונג איז דער מארשאלעק שוויטאלסקי, אין דער געזעלשאפט פון די פרעזעס סלאוועק און פריסטאר א־ וועק אין שלאס, וואו זיי האבען אינפארמירט דעם מלוכה-פרעזידענט וועגען פערלויף פון דער זיצונג און וועגען אננעהמען די קאנסטיטוציע.

די אפאזיציע איז געווען דעזאריענטירט

ווען זיי וואלטען געווען אנוועזענד אויף דער זיצונג וואלט די „בעבע" נישט געהאט די צוויי דריטעל שטימען אויף אנצונעהמען די קאנסטיטוציע, די „בעבע" האט דיספאנירט מיט 242 שטימען, א העלפט סיים-מיטגלידער בעטרעפען 222

מאניפעסטאציעס פארן שלאס

נעכטען אין אווענט האבען זיך פארן שלאס וואו עס וואוינט דער מלוכה-פרעזידענט צונויפגעקליבען טויזענדער מענשען וועלכע האבען מאניפעסטירט לכבוד דעם מלוכה-פרעזידענט און מארשאל פילסודסקי, ארקעסטערס האבען געשפילט. אין א געוויסען מאמענט האט זיך דער פרעזידענט בעוויזען אין פענסטער און האט אויסגעשריגען „זאל לעבען דער מארשאל פילסודסקי".

שותפות'דיגער פארשלאג פון די אפאזיציאנעלע סיים-קלובען

ווארשא, 27. (טעלעפאניש)

אלע אפאזיציאנעלע סיים-קלובען: ענדעקעס, פויערים-קלוב, נ.פ.ר. און פ.פ.ס. האבען בעשלאסען אריינצוטראגען אויף דער נאהענטסטער סיים-זיצונג א שותפות'דיגען פארשלאג וועגען אונצושטראפען מארשאלעק שוויטאלסקי, צוליב דער פראצעדור, וועלכע ער האט אנגעווענדט אויף די פלענארזיצונג פון סיים ביים אננעהמען דעם קאנסטיטוציע פראיעקט.

גרויסע מאניפעסטאציעס אין לאנד

אין גאנצען לאנד, דערונטער אויך אין לאדז, זענען נעכטען פארגעקומען גרויסע מאניפעסטאציעס צוליב דעם אננעהמען פון דער נייער קאנסטיטוציע די הייזער זענען געווען דעקארירט מיט נאציאנאלע פעהנער.

לאדז, 28 יאנואר 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 28 יאנואר 1934

וואס וועט דערפון האבען די מלוכה?

דער „לעגיאן פון פערדינסטפולע" און די נייע קאנסטיטוציע

גאנץ אונערווארטעט פאר סיים, אויסנוצענדיג די אפוועזענהייט פון דער אפאזיציע, האט די סאנאציע-מעהרהייט אנגענומען אין אלע 3 לעזונגען די נייע קאנסטיטוציע פאר דער פוילישער רעפובליק. ווי אזוי דאס איז פארגעקומען איז צו זעהן באשרייבונג פון דערפון, וואס אין משך פון עטליכע מינוט האט מען די טעזיסען וועגען דער קאנסטיטוציע, וועלכע האבען ערשט געדארפט דיסקוטירט און בעהאנדעלט ווערען, פערוואנדעלט אין ארטיקלען פון קאנסטיטוציע-געזעץ און אין גרויס איילעניש די טעזיסען בעשטעטיגט אלס קאנסטיטוציע. ביי דער פראצעדור איז אנוועזענד געווען בלויז איין דעפוטאט פון דער אפאזיציע. דער ענדעק סטראנסקי, וועלכער האט נאטירליך גארנישט געקענט טון.

דער ווייטערדיגער ארטיקעל פון דר. י. טהאן אין „ב. דר." בעהאנדעלט די פראגע וועגען דעם א. ג. „לעגיאן פון פערדינסטפולע", וועלכע וועט דארפען וועהלען איינע פון די געזעצגעבערישע קערפערשאפטען אין דער מלוכה, דעם בעניימטען סענאט לויט דער נייער קאנסטיטוציע.

„פערדינסטפולער" איז אהן ספק א בעשטימונג, וועלכע צייכענט אויס אין העכסטען גראד דעם בירגער פון דער מלוכה, און דער דאזיגער טיטעל איז אדער דארף זיין דער חלום, און דער ענטגילטיגער ציל אין לעבען פון יעדען מענשען, וועלכער איז בעזעלט פון עפעס אן אידעאל. אהן ספק איז עס אזוי אין דער ווירקליכקייט. עס איז בלויז אונגעהויער שווער צו בעשטימען גענוג קלאר דעם מהות און דעם אינהאלט פון דעם דאזיגען בעגריף. די פרינציפיעלע פערשידענקייט פון די מענשליכע געדאנקען און אידעאלען ברענגען געוועהנליך דערצו, אז דאס, וואס איין מענש האלט פאר א פערדינסט, איז ביים צווייטען א שאדען.

פונקט אזעלכע שוועריגקייטען זענען פאראן ווען עס האנדעלט זיך וועגען דער פראגע ווער עס האט דאס רעכט צו געבען דעם טיטעל „פערדינסטפולער". ביז איצט איז נישטא אין דער וועלט נאך אן אויטאריטאטיווער טריבונאל, וואס זיינע אורטיילען זאלען נישט אונטערליגען קיין שום ווייטערדיגער אפעלאציע.

ביי אונז אבער גייט מען שאפען אן אויטאריטאטיווע קערפערשאפט, וועלכע זאל האבען דאס רעכט צו ערטיילען די דאזיגע אויסצייכנונג, דאס דארף זיין דער סענאט, אלזא א דורכאויס פאליטישע אינסטיטוציע, וואו עס דארף פארקומען דער קאמף צווישען געגענזייטיגע געזעלשאפטליכע אינטערעסען, וואו וועט די דאזיגע אינסטיטוציע בעהאלטען די נויטיגע מאס אביעקטיווקייט, כדי ווי געהעריג אפצושאצען די פערדינסטען פון אזעלכע בירגער, וואס אונטערשיידען זיך מיט זייער אידעאלאגיע פון דער מעהרהייט אין סענאט? צי זענען פאראן אויסזיכטען, אז די סענאטארען זאלען פערוואנדעלט ווערען אין מלאכים?

אלזא, וואס קאן ארויסקומען פון אזא אסיפה? נאטירליך נישט עפעס שטארקעס. ווי אן אייבהייטליכע קארפאראציע מיט דיזעלבע נייגונגען און טענדענצען. מען קאן זיך פארשטעלען אז די דאזיגע „קאפיטולע" וועט זיין א פערזאמלונג פון קאנסערוואטיווע מענשען, אינגאנצען אויפפארמירט לויט זייערע איבערצייגונגען און פאליטישע טראדיציעס. און געשעהען וועט עס זיכער אזוי, ווייל די גאנצע אינסטיטוציע בעקומט דעם כאראקטער פון עפעס א געשלאסענעם ארדען, וואו מען דארף שטארק קלאפען, כדי צו בעקומען דארט אהין א צוגאנג, ווייל יעדער בירגער וועלכער וועט וועלען אהין זיך אריינבעקומען וועט מוזען אליין זיך בעמיהען וועגען דעם, און זיין ביטע וועט ער מוזען בעקרעפטיגען נישט נאר מיט פערזיכערונגען וועגען זיינע פערדינסטען, נאר אויך מיט דאקומענטען, וואס בעשטעטיגען די וואהרהייט פון זיינע בעהויפטונגען. און ערשט די דאקומענטען וועלען גענוי אויסגעפארשט ווערען. עס פערשטייט זיך, טיילמאל וועלען זיי קוועסטיאנירט ווערען און אפילו אפגעווארפען ווערען. צי וועט זיך ווירקליך געפינען א סך פערדינסטפולע בירגער, וואס ארבייטען נישט פאר עפעס רווחים, וואס וועלען זיך ווילען אונטערווארפען אזא מין עקזאמען? כ'מיין אז נישט. ווער עס האט ווירקליכע פערדינסטען דער טראגט זיך נישט ארום מיט זיי ווי אן אנ'ארימאן מיט דער טארבע. ער בעהאלט זיי ביכער וואו ער קאן נאר. און אין אויפריכטיגער בעשיידענקייט בעהויפט ער, אז ער האט נישט קיין שום פערדינסטען, וועגען דעם גייט עס טאקע. אז צו די בירגערליכע טוגענדען געהערט אויך בעשיידענקייט, און אמתע בעשיידענקייט רעקלאמירט זיך נישט.

אבער נישט וועגען דעם „לעגיאן" האנדעלט עס זיך בלויז, דאס דארף זיין אנ'ארדען, איינער פון די פיל, וואס זענען שטענדיג פאראן און וועלען זיין אין דער געזעלשאפט, צו די מענשליכע שוואכקייטען געהערט דאס שאפען זיך געשלאסענע קרייזען, וואו מען קאן זיך צוקלויבען געזעלשאפט. יעדער בירגער האט דאס רעכט זיך צו שאפען אזעלכע קרייזלען, אויף וויפיל דער קרייז האט נישט קיין שעדליכע צילען, און דעם פאל האט דער קרייז אזעלכע צילען נישט און ער וואלט נישט ארויסגערופען קיין בעזונדערען אינטערעס פון דער געזעלשאפט. וואס עס הערוועקט אבער אינטערעס און פארבעהאלטען איז דער פאקט, וואס דער דאזיגער ארדען דארף בעקומען ספעציעלע פריווילעגיעס, דער דאזיגער ארדען וועט ווערען דער האר פון א זעהר איינפלוסרייכער אינסטיטוציע, ער וועט ווערען דער האר פון סענאט. וועלכער וועט בעקומען ריזיגע קאמפעטענצען אויפ'ן געביט פון געזעצגעבונג, דא האט שוין יעדער בירגער נישט נאר דאס רעכט, נאר די פליכט צו מעלדען זיינע קריטישע בעמערקונגען און דאס אפילו נישט קוקענדיג אויף זיין נאציאנאליטעט און רעליגיע. אט די לעצטע בעמערקונג איז נויטיג, ווייל עפעס אנ'ענפינדליכער הער פון לעמבערג האט זיך געווארפען בשעתו מיט וואוט אויפ'ן מחבר פון די שורות דערפאר, ווייל דער מחבר האט זיך ערלויבט צו קריטיקירען דעם פראיעקט פון דער וואהל-אָרדינאַציע אין סענאט, וואס איז צוגעשטעלט געווארען דורך דער סאנאציע. אט דער הער מיינט, אז א יוד האט נישט דאס רעכט דערצו, ווייל בלויז די פאליאקען האבען דאס רעכט זיך איינצוארדנען לויט זייער ווילען אין זייער אייגענעם הויז. דער הער האט, ווייזט אויס, פערגעסען אז די קאנסטיטוציע רעדט וועגען בירגער אהן ווייטערדיגער בעשטימונג און אויף וויפיל עס איז בעקאנט, איז די דאזיגע בעשטימונג נישט אויסגעשטראכען געווארען פון נייעם קאנסטיטוציע-פראיעקט, אלזא יעדער בירגער האט נישט בלויז דאס רעכט נאר אויך די פליכט צו קומען מיט זיינע בעווארענישען.

און די הויפט-בעווארעניש איז, אז א געזעצגעבערישע אנשטאלט, קאן נישט זיין דאס אייגענטום פון עפעס א שמאלען געשלאסענעם ארדען, נאר מוז זיין אפען פאר אלע בירגער, וואס געניסען פון געוויסע בירגערליכע רעכט. אויב דער ווייצע-מארשאל לעק צאר רעדט וועגען דעם, אז דער סיים וועט בלייבען דאס ארט, וואו עס שפיגלען זיך אפ די פאנטאזיענעלע עלעמענטען פון דער געזעלשאפט, און דער סענאט וועט אפשפיגלען דעם געדאנק זייבעם הייסט עס, אז ער האט נישט קיין צוטרוי צו דער פאליטישער רייפקייט פון דעם סיים-וועהלער. ווייזט אויס, דערפאר, ווייל דער וועהלער איז צו יונג, אויב אזוי, דאן זאל ער הויבען דעם עלטער-צענז. און ער וועט זיין אינגאנצען בערעכטיגט, וואס אנבעלאנגט דער רייפקייט. אויב דער מאמענט פון עלטער גיט נישט די זיכערקייט, וועט דער מאמענט פון פערדינסטען אויך דאס נישט געבען. ווייל פערדינסטען קאנען ליגען אויף גאר אנ'אנדער פלאכע, וואס האט נישט קיין שום געמיינזאמעס מיט פאליטיק. און דערצו נאך קאן מען זיך פארשטעלען אז עס וועט זיך געפינען זעהר פיל פערדינסטפולע בירגער, וועלכע וועלען זיך נישט וועלען אויסשטעלען אזא פראצעדור, וואס איז אויף א פאטאלען אופן ענהליך צו א געריכטס-אויספארשונג אדער אפילו צו א פאליציי-אישער.

די רעגירענדע מעהרהייט טראגט אריין אין סיים איהרע קאנסטיטוציע - טעזיסען, (ווי געזאגט זענען די טעזיסען אלס קאנסטיטוציע שוין אנגענומען געווארען דורך דער ב.ב.—מעהרהייט פון סיים) עס איז נישט בעוואוסט, וואס די שעפער פון דאזיגען אונמעגליכען און אין דער העכסטער מאס בעוואלענדיגען פראיעקט האבען בדעה ווייטער מיט איהם צו טון. עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז מיט דער צייט וועט דער פראיעקט בעקומען די רעכטליכע קראפט. אבער קיינער מאכט זיך דאך איצט נישט קיין אילוזיע, אז אזעלכע בעשטימונגען קאנען קיינמאל נישט בעקומען די אפראבאציע מצד די ברייטע שיכטען פון דער בעפעלקערונג. אט די וועלען פילען בלויז א שווערע עוולה, ווייל זיי פערלירען איינס פון די עלעמענטארסטע רעכט פון א בירגער אין א פרייער מלוכה. און פון אזא געפיהל פון אונאויפהערליכער עוולה קאן קיינמאל נישט ארויסוואקסען קיין גוטעס. די סאנאציע האט ביז איצט בעהויפט, אז איהר הויפט-ציל איז צו ארגאניזירען די געזעלשאפט און צו צעמענטירען די אונטער דער פאהן פון דער מלוכה און פאר דער מלוכה, די נייע קאנסטיטוציע דערווייטערט גיכער פון דעם ציל, איידער זי דערנעהנטערט צו איהם.

און ווען עמיצער וועט זיך באמיוו פרעגען: און אייגענטליך וואסער געווינסטען קאן האבען די מלוכה פון רעאליזירען דעם דאזיגען קאנסטיטוציע-פראיעקט? וועט ער אויף זיין פראגע נישט קריגען קיין בעפרידיגענדיגען ענטפער.

ווייל קיין געווינסטען זענען נישטא און וועלען נישט זיין.

דער פויליש-דייטשער נישט-אנגריפס=אפמאך

היטלער און געבעלס טראכטען בלויז וועגען שלום...

דעם נאר וואס געשלאסענעם נישט-אנגריפס-אפמאך צווישען פוילען און דייטשלאנד קאמענטירט פון דער נעכטיגער פרעסע בלויז דער אפיציאזער פון דער סאנאציע, די „גאזעטא פאלסקא". די צייטונג האלט, אז די נייע פערפליכטונג פון ביידע צדדים, וואס איז איצט אונטערגעשריבען געווארען אין בערלין, איז אנ'ערנסטער און אפשר לעצטער שריט צו פערפעסטיגען דעם שלום אויף דער פויליש-דייטשער גרעניץ, וואס איז מעגליך געווען צו מאכען אויף א דיפלאמאטישען אופן.

דער בערלינער אפמאך, שרייבט די צייטונג, בעשטימט, אז אין אלע פראגען, וואס קאנען ענטשטייען צווישען ביידע מלוכות, וועט דער איינציגער וועג אויף צו ערלעדיגען זיי, זיין דער וועג, וואס וועט אנגענומען ווערען בהסכם פון ביידע צדדים. עס קאנען אלזא זיין אדער געוועהנליכע אונטערהאנדלונגען, ארביטראזש, האגער טריבונאל אדער אנדערע אינטערנאציאנאלע אינסטאנצען, אבער נאר דאן, אויב דער וועג וועט אויסגעקליבען און בעשטימט ווערען לויט א הסכם פון ביידע מלוכות. די דאזיגע בעשטימונג איז זעהר א וויכטיגער, ווייל די פויליש-דייטשע בעציהונגען ווערען ארויסגענומען פון דער קאמפעטענץ פון די פערשידענע עקזיסטירענדע אינטערנאציאנאלע ארגאניזאציעס אדער פון אזעלכע, וואס קאנען ענטשטייען. פוילען און דייטשלאנד שאפען נישט בלויז אנ'אייגען סיסטעם פון סטאביליזירען די בעציהונגען און פון זיכערקייט, נאר די בעציהונגען פון די לענדער הערען אויף צו זיין אן אביעקט פון פאליטישען שפיל פאר יענע פאקטארן אין דער וועלט, וועלכע האבען געשטרעבט אויסצונוצען די פויליש-דייטשע רייבונגען פאר זייערע צילען.

די צייטונג ווייזט דאן אן, אז דער אפמאך ענטהאלט די בעשטעטיגונג פון אמת, אז די אינטערנאציאנאלע פערפליכטונגען, וועלכע פוילען האט אויף זיך גענומען בנוגע אנדערע מלוכות, ווערען נישט געענדערט. עס בלייבען אונבעריהרט די פוילישע התחייבות'ן לגבי דעם פעלקערבונד, לגבי פראנקרייך, רומעניען, לגבי דעם סאוויעטען-פערבאנד. דער בערלינער אפמאך שטייט נישט אין ווידערשפרוך צו קיינער פון די פערפליכטונגען. דער פאזיטיווער און פרידליכער כאראקטער פון פוילענס אפמאכען איז נאך אמאל בעשטעטיגט געווארען.

„ג.פ." פיהרט אויס, אז דורכ'ן שליסען דעם אפמאך איז געשאפען געווארען א נייע סיטואציע אין אייראפע.

* *

גראד אין טאג, ווען ס'איז געשלאסען געווארען דער פויליש-דייטשער נישט-אנגריפס-אפמאך, האט דער קראקעווער „אילוסט. קורייער" אפגעדרוקט א געשפרעך פון זיין קארעספאנדענט מיט דעם דייטשען פראפאגאנדע=מיניסטער ד"ר געבעלס.

די סאנאציע=צייטונג האט בעגלייט דעם אונטערוויו מיט א בעגייסטערטען ארטיקעל וועגען געבעלס'ן, פול מיט חניפה און היטלעריסטישע התפעלות. וואס איז? געבעלס האט זיך דערקלערט פאר אנ'אנהענגער פון פויליש-דייטשער דערנעהנטערונג.

געבעלס האט פריהער גערעדט וועגען דעם היטלערישען „סאציאליזם". ער האט פערזיכערט, אז דער נאציאנאל-סאציאליזם וויל קעמפען נישט נאר געגען מארקסיזם, נאר אויך געגען דער... ר ע א ק צ י ע.

אויף דער צווייטער פראגע צי דער היטלעריזם איז אנ'אויסשליסליך דייטש ארטיקעל, אדער ער איז אויך אויסגערעכנט אויף עקספארט, האט געבעלס געענטפערט, אז דער היטלעריזם איז נישט קיין עקספארט-ארטיקעל, נאר א ספעציפיש דייטשע בעוועגונג, אבער ער פערמאגט אין זיך אזא „שאפענדיגע קראפט", וואס קאן דינען אלס וועג-ווייזער אויך פאר אנדערע לענדער.

וועגען די פויליש-דייטשע בעציהונגען האט געבעלס בעזאגט:

„עס איז דער וואונש פון קאנצלער היטלער, אז עס זאל קומען צו א פערשטענדיגונג צווישען פוילען און דייטשלאנד. קאנצלער היטלער האט דעם דאזיגען וואונש נישט נאר בעגרענצט צום אויסדרוק אין זיינע רעדעס, נאר אויך אין צוויי געשפרעכען מיטן פוילישען באטשאפטער. די דיפלאמאטישע געשפרעכען וואס זענען אנגעהויבען געווארען, האבען דעם צוועק צו בעזייטיגען די סיבות פון די ביז-איצטיגע מיספערשטענדנישען, צו שאפען אנ'אטמאספער פון צוטרוי און א יסוד פאר גוטע שכנות'דיגע בעציהונגען. דער בשותפותדיגער ווילען צו דערגרייכען דעם דאזיגען ציל מוז, נישט געקוקט אויף דער קאמפליצירטקייט פון די פראבלעמען, ברענגען צו א גוטען רעזולטאט".

צום סוף האט נאך געבעלס זיך דערקלערט אין ליבע דעם ש ל ו ם. לויט זיין מיינונג, דארפען די שלום-פראגע נעמען אין זייערע הענד די בעוועזענע זעלנער פון דער וועלט-מלחמה. זיי, וואס האבען אליין מיטגעמאכט די מלחמה, זענען די בעסטע גאראנטיע פארן שלום.

דאס זאגט א פיהרער פון היטלער-דייטשלאנד ווו פ א צ י פ י ז ם ווערט בעטראכט פאר א קרימינעלען פערברעכען און טויזענדער פאציפיסטען ווערען געפייניגט אין די טורמעס און קאנצענטראציע-לאגערן בלויז פאר זייערע פאציפיסטישע איבערצייגונגען.

שנאה איז זייער איינציגער אינהאלט

דייטשער שריפטשטעלער וועגן דער היטלעריסטישער בעציהונג צו די יודען

דער וועלט-בעריהמטער דייטשער שריפטשטעלער היינריך מאן (א ברודער פון טאמאס מאן) האט זיך אפגערופען אויף דעם שענדליכען אנטיסעמיטיזם מיט א ווערק „דער האס"; אין דעם בוך דערווייזט היינריך מאן, אז דער אנטיסעמיטיזם וועט מוזען הרוב מאכען דייטשלאנד; ער געפינט אויך טרייסט=ווערטער פאר די געפייניגטע יודען אין היטלער=דייטשלאנד. מיר ברענגען איינציגע שטעלען פון דעם ערשטען קאפיטעל, וואו דער גרויסער שריפטשטעלער זוכט די סבות פון דעם דייטשען האס צו יודען.

נאך פאר דער פערלוירענער מלחמה האבען די דייטשען קיין אויסזיכט נישט געהאט ארויפצווארפען אויף פרעמדע זייער פאלשן זעלבסטגעפיהל און די שולד פאר זייערע פעלערן. זיי האבען אבער געמוזט האבען עמיצען אויף וועמען אויסצונוצען זייער נקמה.

האבען זיי דעם עמיצען אנגעהויבען צו זוכן ביי זיך, און זיי האבען זיך דערמאנט אן די יודען. און זיי האבען די יודען געמאכט פאר זייערע כפרה-הינדלעך. זיי האבען אויסגעטייטשט, אז די יודען בעהערען נישט צום דייטשען פאלק, ווייל זיי אסימילירען זיך נישט מיט זיי און וועלען זיך מיט זיי קיינמאל נישט קענען אסימילירען.

פערשטייט זיך, אז זיי האבען קיין שום גרונד נישט געהאט אויסצוקלייבען די יודען אלס צילברעט פאר זייער נקמה און האס. פארוואס גראד די יודען? פארוואס גראד א פאלק, וועמעס אורעלטערן זענען נאך אין אנפאנג פון מיטעלאלטער בעקומען קיין דייטשלאנד? פארוואס האבען די יודען נישט געדארפט בעטראכט ווערן פאר אזוינע גוטע אמתע דייטשען ווי זיי זענען, אדער, ווייניגסטענס, ווי יענע סלאווען, וועלכע זענען מיט הונדערטער יאהר שפעטער אויפגענומען געווארען פון דייטשלאנד? אבער שולדיגע ארנו זענען ווירקען נישט, ווען מען דארף געפינען א שונא אויף וועלכען מען אויסצוגיסען דעם פאלקס האס.

פינף-און-זעכציג מיליאן מענשען געגען 570 טויזענד אזוי-גענאנטע פרעמדע! זייער שיין, אנשטענדיג איז דאס נישט. קיין צוטרוי צו זיך אליין ווייזט דאס נישט ארויס. און ווי אפט דאס זאל נישט דערמאנט ווערען, קען עס קיין ווירקונג נישט מאכען און קיין בערעכטיגונג נישט געפינען. אבער גיי זוך גערעכטיגקייט ביי א פערביטערטער, ענטוישטער, אומצופרידענער מאסע, וועלכע ווערט געהעצט פון נידריגע, אומוויסענדע און נישט ערליכע פיהרער!

די יודען האבען געמוזט אוועקגעשטעלט ווערען אלס א געפאהר פאר דער דייטשער ווירטשאפט און דערהויפט פאר דער דייטשער נשמה.

(ווייטער זעה 5־טע זייט). —

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

נייער געזעץ וועגן געזעלש. פערזיכערונג

— 5 —

ווי אזוי ערטיילען די אובעזפיעטשאלניע הילף?

די פערזיכערטע האבען רעכט פריי זיך אויסצוקלייבען א דאקטאר אין הסכם מיט די סטאטוטען פון דער געגעבענער אובעזפיעטשאלניע און טראקט פון דער קוראציע קען געענדערט ווערען דער דאקטאר מיט דער הסכמה פון דער אובעזפיעטשאלניע. די דעציזיע אין אזא פאל מוז ארויסגעגעבען ווערען אין משך פון דריי טעג. אין פלוצלינגע פאלען קען מען זיך ווענדען צו אן אנדערען דאקטאר פון דער אובעזפיעטשאלניע.

די אובעזפיעטשאלניע איז מחוייב אומצוקערען די קאסטען פון א פריוואטען דאקטאר, אויב ר'איז גערופען געווארען אין א פלוצלינגען פאל. ווען זיך צו ווענדען ווענען הילף צו דער אובעזפיעטשאלניע איז געווען אוממעגליך און די מינדעסטע פערשפעטונג איז געווען פערבונדען מיט סכנות-נפשות און אויך אויב וועגען רופען א פריוואטען דאקטאר איז מיטגעטיילט געווארען דער אובעזפיעטשאלניע אין משך פון 5 טעג.

אין פאל, ווען א פערזיכערטער אדער זיין בני בית געפינט זיך אויסערהאלב דעם שטח פון זיין אובעזפיעטשאלניע, קען ער בעקומען הילף דורך דער פערמיטלונג פון דער אובעזפיעטשאלניע אויפן שטח פון וועלכער ר'געפינט זיך.

די אובעזפיעטשאלניע איז מחויב צו בעצאהלען הייל-קאסטען נאר פאר די פערזיכערטע, וועלכע זענען אנגענומען געווארען אין שפיטאל, אויף איהר פעראָרדנונג און פאר דער פעראָרדענטער צייט. פאר אנגענומענע אין שפיטאל אהן א פעראָרדנונג פון דער אובעזפיעטשאלניע, דארף די לעצטע בעצאהלען נאר אין די פאלען, ווען ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען א פלוצלינגער קראנקהייט און ווען יעדע פערשפעטיגונג האט געקאנט דראהען מיט א סכנה פארן לעבען אדער א בעדייטענדע פערערגערונג פון געזונד צושטאנד.

די אובעזפיעטשאלניע איז בערעכטיגט נישט צו ערטיילען קיין קראנקהייטס אדער שפיטאל-אונטערשטיצונג די יעניגע פערזיכערטע, וועלכע האבען אליין ארויסגערופען די קראנקהייט אדער זיך בעטייליגט צוליב אייגענער שולד אין געשלעגען.

אויב א קראנקהייט איז ענטשטאנען איידער דער פערזיכערטער איז געווארען ארבייטסלאז, מוז די אובעזפיעטשאלניע איהם ערטיילען ווייטער הילף, נישט רעכענדיג זיך מיט די טערמינען פון 13 וואכען.

וואס שייך ארבייטסלאז-געווארענע פערזיכערטע, האבען זיי רעכט אויף שפיטאל-קוראציע נאר אין דעם פאל, ווען אויף קיין אנדערען אופן קאן מען זיי נישט היילען.

שמעריטאל-פערזיכערונגען און פון אומגליקס-פאלען

אין פאל פון אן אומגליק ביי דער ארבייט אדער פראפעסיאנעלע קראנקהייט ווערט ערטיילט: א בעלס-אונטערשטיצונג אין פארם —

פון אן אומגליקס-רענטע

פון צושלאג צו דער אומגליקס-רענטע

פון אלמנה-רענטע

פון יתומים-רענטע

פון רענטע פאר דער ווייטערדיגער משפחה

פון טויט-אונטערשטיצונג.

קוראציע און אנדערע לייסטונגען אין נאטור.

אין פאל פון ארבייטס-אוממעגליכקייט אדער טויט בעקומען די פערזיכערטע געלד-אונטערשטיצונג אין פארם —

פון אן אינוואלידען-רענטע

אלמנה-רענטע נאך אן אינוואליד

יתומים-רענטע נאך אן אינוואליד

צושלאג צו דער רענטע

טויט-אונטערשטיצונג

היילונג און אנדערע לייסטונגען אין נאטור

נייע געזעצען

ערלויבנישען צו פערמירצען אדער אפשאפען הפסקות אין דער ארבייט

לויט דער פעראָרדנונג פון מיניסטער פאר עפענטליכע השגחה פון 20 דעצעמבער 1933 קען מען בעקומען פון מיניסטער אן ערלויבניש צו פערקירצען אדער אפצושאפען די הפסקות אין דער ארבייט בנוגע ענצעלנע פראָדוקציע-צווייגען, אויב די בעדינגונגען פון דער ארבייט פאדערן עס און ווען די פעראינטערעסירטע ארגאניזאציעס וועלען זיך וועגען דעם ווענדען.

די ערלויבניש וועט אבער פריהער נישט קאנען רעאליזירט ווערען, כל זמן די ארבייטס-קאנטראקטען אדער די פערפליכטענדע ארבייטס-רעגולאמינען ווערען דערצו נישט צוגעפאסט.

וואס שייך פערקירצען אדער אפשאפען הפסקות אין דער ארבייט אין ענצעלנע אונטערנעמונגען גיט ארויס אן ערלויבעניש דער ארבייטס-אינספעקטאר. די פעראינטערעסירטע פערזאנען דארפען זיך ווענדען דעם וועגען מיט בעגרינדעטע בקשות.

אויך אין דעם פאל מוזען די ארבייטס-קאנטראקטען און רעגולאמינען צוגעפאסט ווערען צו די נייע אומשטענדען.

די דעציזיע פון אבוואראָטנע אינספעקטאר קען פערקלאגט ווערען צום קרייז ארבייטס-אינספעקטאר, וועלכער מוז אין משך פון 6 וואכען דעם ענין דערלעדיגען.

אין פאל ווען די הפסקות ווערען אפגעשאפט, מוז דעם ארבייטער געגעבען ווערען די מעגליכקייט צו עסען בעת'ן גאנג פון דער ארבייט.

פערלענגערטע חובות לטובת'ן אנשטאלט פאר פערזיכערונג פון אונגליקספאלען

די ווערטען פון די רענטע-קאפיטאלען אין די פאלען, ווען דער פערזיכערונגס-אנשטאלט האט איבערגענומען אויסצוצאלען רענטע די געליטענע דורך אומגליקספאלען ביי דער ארבייט פון 1 יולי 1924 מוזען ווערען איינגעצאהלט דורך די בעטרעפענדע ארבייטסגעבער ביז'ן 30 יוני 1934 און אין די פאלען ווען די אויסצאהלונג איז אויפגעהאלטען געווארען פון 1 יולי 1925 מוז די ווערט פון רענטע-קאפיטאל איינגעצאהלט ווערען דעם פערזיכערונגס-אנשט. ביז'ן 30 יוני 1935.

דער דערמאנטער חוב קאן פונאנדערגעלייגט ווערען אויף ראטעס, אויב די סומע וואס פערזיכערט איז צינזירט ווערען. דער פערזיכערונגס-אנשטאלט נעמט 4 פראצענט יעהרליך פאר די פערלענגערטע חובות, אנהייבענדיג פון 1 יאנואר 1935. אויב די חובות וועלען נישט בעצאהלט ווערען אין די אנגעוויזענע טערמינען, וועט גענומען ווערען צינזען אין דער נארמע, אי פון לויפענדע פערזיכערונגס-אפצאהלונגען.

ארבייטס-אינוואלידען-רענטע

די רענטע, וואס ווערט ערטיילט ארבייטס-אינוואלידען אויפ'ן סמך פון געזעץ וועגען געזעלשאפטליכע פערזיכערונג, בעטרעפט 20 זלאטעס א חודש.

רעכט אויף אזא רענטע האבען די יעניגע פערזיכערטע, וועלכע זענען אין די לעצטע 14 יאהר געווען כאטש 4 יאהר בעשעפטיגט ביי אן ארבייט, אויף וועלכער ס'שפרייטען זיך אויס די בעשטימונגען וועגען עמעריטאל-פערזיכערונג און וועלכע בעויזען א בעשטעטיגונג פון דער בערגמייסטער מאכט, אז זיי בעזיצען נישט קיין מיטלען צום לעבען.

פערזאנען, עלטערע ווי 60 יאהר, וועלכע האבען נישט דורכגעמאכט קיין 26 וואכען פערזיכערונג, קאנען בעקומען רענטע אויב זיי ווייזען אויף, אז דאס איז פארגעקומען צוליב זייער אינוואלידקייט אדער ארבייטסלאזיגקייט.

אין פאל ווען די רענטע ווערט נישט געגעבען צוליב פעהלען די נויטיגע רעכטליכע בעדינגונגען, קאנען צוריקגעגעבען ווערען די איינגעצאהלטע פערזיכערונגס-אפצאהלונגען.

מיט אלע פאדערונגען דארף מען זיך ווענדען אין די געהעריגע אובעזפיעטשאלניעס.

— = —

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

מאהנען דירה-געלט

פרינציפיעל איז א לאקאטאר אליין מחויב צו צאהלען דירה-געלט, נישט ווארטענדיג ביז דער הויז-ווירט וועט איהם דערצו אויפפאדערען.

בלויז אין פאל, ווען דער הויז-ווירט וויל געגען לאקאטאר פערפיהרען אן עקסמיסיע-פראצעס, מוז ער קאנען בעווייזען, אז ר'האט איהם פריהער געמאהנט דירה-געלד און דאס אלץ איינס, צי אליין אדער דורך דער פערמיטלונג פון אן אנדער'ן מעדיאן: למשל דורכ'ן פערוואלטער עווענטועל וועכטער פון הויז.

ווי אזוי ווערט קוואליפיצירט דער כאראקטער פון אן ארבייט?

ביים קוואליפיצירן אן ארבייטער צו דער קאטעגאריע פיזישע אדער גייסטיגע, ווערט גענומען אין אכט די פונקציע, וועלכע ער פילט אין געגעבענעם מאמענט.

נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס דער עלבערארבייטער איז פריהער געווען בעשעפטיגט אין מאגאזין אלס שווארצער ארבייטער, קוים פיהרט ער אבער איצט אויס אין קאנטאר שריפטליכע ארבייט, מוז ער טראקטירט ווערען, ווי א גייסטיגער ארבייטער.

ווען פערלירט מען די אינוואלידען-רענטע

רעכט אויף אינוואלידען-רענטע האט מען דאן ווען מ'פערלירט די פעהיגקייט צו בעשעפטיגען זיך מיט זיין בערוף, ס'האנדעלט זיך דא בכלל נישט וועגען אן אבסאלוטער ארבייטס-אוממעגליכקייט, אזוי אז מ'מעג דרייסט זיין בעשעפטיגט אין אן אנדערן ארבייטסצווייג און גלייכצייטיג נעהמען אינוואלידען רענטע.

ענדערן נעמען און פאמיליע-נעמען

ענדערן קען מען פאמיליע-נעמען, נעמען דאגעגען קען מען נישט ענדערען, נאר בלויז אויסבעסערן, אויב זיי זענען פעהלערהאפט פערשריבען אין די מעטריקאלע ביכער.

אורלויב אהן הפסקה

א גייסטיגער ארבייטער האט רעכט אויף א ניי-הודשיגען אורלויב אהן הפסקה, קוים רופט איהם דער ארבייטס-געבער צוריק צו דער ארבייט אין משך פון אורלויב, האט ער רעכט דערויף נישט מסכים זיין און דער ארבייטסגעבער קען איהם נישט דערפאר בעזייטיגען פון פאסטען.

פערקלעבען א פרעמדע שילד

לויט'ן ארט. 60 פון דער פעראָרדנונג וועגען איבערטרעטונגען דראהט ארעסט ביז א וואך, אדער א געלט-שטראף ביז 250 זל. פאר אויפקלעבען א בעקאנטמאכונג אדער אן אנדערע אויפשריפט אויף א פרעמדע שילד אדער רעקלאמע שענקעל.

די „בלוטיגע גרעפין"

וואס האט זיך געבאדען אין דעם בלוט פון יונגע מיידלעך כדי צו בלייבען שטענדיג יונג

פון י. שטעגער.

צעהן יאהר צייט האט עליזאבעט געהאט אפגעלעבט מיט איהר מאן און קיין קינדער האבען זיך נישט בעוויזען. אבער ווי גרויזאם זי איז נישט געווען, האט עליזאבעט דאך געהאט מוטערליכע פערלאנגען, און דאס, וואס קיין קינדער זענען אלץ נישט געקומען, האט זי געמאכט נאך קרענקליכער און פערשטארקט איהרע משוגעת'ן.

די אלטע אם האט צוגעזעהן די ליידען פון איהר באלעבאסטע, און אזוי ווי די טייוועלשע אלטיטשקע האט געגלויבט אין כישוף, האט זי איינגערעדט עליזאבעטען, אז אויב זי וועט זיך בענוצען מיט דער הילף פון די כישוף-מאכעריגס, וועט זי ברענגען קינדער אויף דער וועלט.

עליזאבעט האט זיך צוגעהערט צו דער אלטעטשקערס עצות. זי איז געגאנגען פון איין כישוף-מאכערין צו דער צווייטער; אפטמאל האט זי זיי געהייסען קומען צו זיך אין הויף אריין, וואו זיי האבען בעקאכט פערשידענע קרייטעכצער און געמאכט אלערליי צערעמאניעס.

א שטיקעל צייט נאכדעם איז טאקע די גרעפין-עליזאבעט פערטראגען געווארען און זי האט געבוירען א זוהן, מיט דער צייט זענען געקומען נאך קינדער — דריי מיידלעך, און דאס האט נאך מעהר פערשטארקט איהר גלויבען אין די כישוף-מאכערינס און אין איהרע זייערע מיטלען.

נאכדעם ווי עליזאבעט איז בעפרייט געווארען פון דער זארג פון נישט האבען קיין קינדער, איז צוגעקומען אן אנדערע זארג; זי האט זיך אנגעהויבען צו עלטערען, אויף איהר לייב און אויף איהר פנים האבען זיך געגומען בעווייזען קנייטשען און אנדערע סימנים פון די אנרוקענדיגע יאהרען. גאנצע טעג פלעגט זי אפזיצען ביים שפיגעל און זיך בעמיהט די קנייטשען אויסצוגלייכען. זי האט זיך געשמירט מיט די פערשידענע זאלבען, וואס די כישוף-מאכערינס האבען איהר געגעבען, כדי צו מאכען איהר הויט ווייכער און איידעלער, אבער עס האט איהר נישט געהאלפען.

די מאגען וועגען דער אנקומענדיגער עלטער האבען זי געמאכט נאך קרענקליכער און גרויזאמער ווי זי איז געווען. זי האט געקוקט אויף דער בלייענדיגער יוגענד פון איהרע דינסטמיידלעך און א שרעקליכע איפערזוכט האט אנגעהויבען צו פלאקערן אין איהר הארץ. די דאזיגע איפערזוכט האט געפיהרט דערצו, אז זי האט נאך מעהר אבגע... צו פייניגען די אקן זי אליין איז געמטשעט געווארען פון דער פראגע ווי אזוי צו בלייבען שטענדיג יונג, כדי צו קענען רייצען די יונגע גאבעל-לייט און אויך אנהאלטען די ליבע און געטריישאפט פון איהר אייגענעם מאן.

עס האבען נישט געהאלפען די קרייטעכצער פון די כשוף-מאכערס, נישט זייערע אפשפרעכענישען; די קנייטשען האבען זיך פערגרעסערט, די צאהל גרויע האר איז גרעסער געווארען, די אוועק געהענדיגע יאהרען האבען איבערגעלאזט גאנץ אנגעהעדיגע סימנים פון עלטער, — און דאס אלץ האט נאך מעהר צורייצט דאס בייזע געמיט פון דער גרעפין עליזאבעט.

איינמאל, ווען דאס שעהנע דינסטמיידעל האט געהאלטען אין פערקעמען די האר פון איהר הארינע, האט זיך אפגעבראכען א ציינדעל פון דעם קעמעל, וואס איז געווען בעזעצט מיט די טייערסטע דימענטען. די גרעפין, וועלכע האט שוין פון לאנג געברענט מיט איפערזוכט אויפ'ן דינסטמיידעל, צוליב דעם, וואס זי איז געווען אזוי יונג און שעהן, איז דורכדעם נאך מעהר אויפגערעגט געווארען און דאס אפגעבראכענע ציינדעל האט איהר געדינט ווי אן אורזאך ארויסצולאזען איהר א הילכיגען פאטש. דער פאטש איז געווען אזא שטארקער, אז בלוט האט אנגעהויבען צו שטראמען פון דעם מיידעלס מויל און פון איהר צושפאלטענער ליפ, און די האנט פון דער גרעפין איז פון דעם דאזיגען בלוט בעגאסען געווארען.

עטליכע טעג נאכדעם האט זיך די גרעפין דערמאהנט אן יענעם פאל און זי האט בעטראכט די האנט, וואס איז בעגאסען געווארען פון דעם דינסטמיידעלס בלוט. עס האט זיך איהר אויסגעוויזען, אז אויפ'ן ארט, וואס איז פון דעם בלוט בעגאסען געווארען, איז די הויט ווייסער און צארטער געווארען.

אט די פלוצים'דיגע אנטדעקונג האט איהר מעהר קיין רוה נישט געקענט געבען. זי האט דעם גרויסען סוד פערטרויט דער אם. יענע איז מיט איהר אוועק צו די כישוף-מאכערינס, וועלכע האבען בעשטעטיגט, אז דאס בלוט פון יונגע, אומבערוהרטע פרויען, איז דאס בעסטע מיטעל צו בלייבען שטענדיג יונג און שעהן.

מעהר האט די „בלוטיגע עליזאבעט" נישט געדארפט. זי האט ביי זיך אפגעמאכט אנצעווענדען אלע מיטלען, אז זי זאל זיך קענען באדען אין מענשליך בלוט און אזוי ארום אנהאלטען דעם יוגענדליכען רייץ און די צארטקייט פון דער הויט אויף דעם גאנצען לעבען.

גראף נאדאסדי איז דערווייל געשטארבען. מען האט אפילו אונטערגעמורמעלט, אז די גרעפין אליין האט איהם אריבערגעשיקט אויף יענער וועלט, פונקט ווי איהר מוטער האט עס געטון מיט איהרע צוויי ערשטע מענער. ווי די זאך זאל נישט זיין, עליזאבעט איז איצטער געווען פריי דורכצופיהרען דעם פלאן, כדי זיך צו פערזיכערען מיט שטענדיגער יוגענד און שעהנקייט.

די אם און דער האר-באטער קארליק זענען אריינגעצויגען געווארען אין דער דאזיגער שוידערליכער און גרויזאמער ארבייט, און דער שוידערליכער ספעקטאקעל האט זיך אנגעפאנגען.

(ווייטער מאָרגען).

סמנים פון א פערשטענדיגונג צווישען יודען און אראבער

רעגירונגס פאליטיק אין לאנד.—סימנים פון פערשטענדיגונג.—ענטוויקלונג אין מפ״ץ-חיפה

די בעציהונגען פון דער ארץ-ישראל רעגירונג צו יודען און יודישע אינטערעסען האבען לעצטענס אנגענומען א בעזונדערען כאראקטער. די רעגירונג איז אומצופרידען דערמיט, וואס די אראבער האבען געליטען פון די דעמאנסטראציעס, וועלכע זיי האבען אראנזשירט געגען דעם ווילען פון דער רעגירונג. זי איז אבער אויך נישט צופרידען מיט די יודען, וואס צוליב זיי האט זי פערבאָטען די דעמאנסטראציעס, און דערפאר בעווייזט זי איהר אומצופרידענקייט ביי יעדער געלעגענהייט אין א מעהר בולטער און אויך בעליידיגענדער פארם.

קודם כל האט די רעגירונג באַגנאָדיגט די אראבישע פאהרערונגען און דערלויבט נייע דעמאנסטראציעס, וואס דארפען פארקומען אין אלע שטעט פון לאנד. די אראבישע פרעסע האט אפילו געבראכט די ידיעה, אז דער נציב האט דער רעגירונג אין לאנדאן געשטעלט אן אולטימאטום: גיבען ערלויבעניש די אראבער אפצוהאלטען זייערע דעמאנסטראציעס, אויב נישט וועט ער דימיסיאָנירען. מען פערשטעהט לגמרי נישט די „קאנסעקווענץ" פון דאזיגען שריט. ממה נפשך: איז די רעגירונג איבערצייגט, אז די דעמאנסטראציעס וועלען רוהיג פערלויפען — פארוואס האט זי די פערבאָטען מיט צוויי חדשים צוריק? גלויבט זי אבער, אז די דעמאנסטראציעס קאנען שטערען די עפענטליכע ארדנונג — ווי אזוי האט זי די איצט ערלויבט?

מיט א קורצע צייט צוריק איז פארגעקומען אנאלאגישער פאל, וואס בעלויכטעט די בעציהונג פון דער רעגירונג צו יודען. ווי בעוואוסט, איז א גרויסער טייל פון דער נייער ארץ-ישראל-לייזונג פאר די וואסער-לייטונגען, וואס דארפען ליפערן וואסער קיין ירושלים פון ראש-אל-עין, א שטרעקע פון צעהנדליגער קילאמעטער, אויף א הויך פון 800 מעטער. די עלעקטרישע געזעלשאפט, וואס ווערט אנגעפיהרט דורך רוטענבערג, האט פארגעלעגט צו ליפערן עלעקטרישען שטראם אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען פאר דעם ארויפפאמפען דאס וואסער. די רעגירונג האט אבער דעם פארשלאג אפגעוואָרפען און האט בעשטעלט פון ענגלאנד דיזעל-מאטארען, וואס וועלען קאסטען א סך טייערער.

אבער די יודען אין ארץ-ישראל ווילען בשום

(בריף פון ארץ-ישראל)

אופן נישט ליידען פון אזא בעציהונג, און דער רוטענבערג איז געוויס נישט דער „יעניגער", וועלכער זאל וועלען ליידען אומגערעכטשאפט ווארזיסט. ער האט איצט געדארפען בעשטעלען נייע מאשינען פאר דער עלעקטרישע געזעלשאפט, אין ווערט פון 30,000 פונט. אבער שטאט צו מאכען די בעשטעלונג אין ענגלאנד, ווי געוועהנליך, האט ער בעשטעלט די מאשינען אבדערש-וואו. און נאך מעהר: אין דער נאָהענטסטער צייט וועט די עלעקטרישע געזעלשאפט דארפען פערגרעסערען איהר טעטיגקייט און צו דעם צוועק איינקויפען נייע מאשינען פאר א ריזיגער סומע פון 200.000 פונט, פון וועלכע דער גרעסטער טייל האט געזאלט אינוועסטירט ווערען, ווי געוועהנליך, אין ענגלאנד. איצט אבער נאך דער גישט-קארעקטער האנדלונג פון דער רעגירונג געגען דער געזעלשאפט, וועט פארקומען א בעזונדער בעראטונג וועגען דעם איינקויף פון די מאשינען און עס קען זיין אז די ענגלישע פאבריקען זאלען אין גאנצען אויסגעמיטען ווערען.

• • •

נישט קוקענדיג אויף דער גרויסער, געגנערשאפט מצד די אראבער געגען דער יודישער איינוואנדערונג, האט זיך דאך — ווי עס ווייזט אויס — ביי זיי עפעס א ריהר געטוהן. אין דער קריסטליכער אראבישער צייטונג „פאלאסטין", וואס איז בעוואוסט מיט איהר שנאה צו יודען און ציוניזם נאך פון פארן קריג, זענען פעראעפענטליכט געווארען עטליכע פלענער, וואס זענען — אזוי בעהויפטעט „פאלאסטין" — פארגעלעגט געווארען ענגלישע שטאאטסמענער מצד די אראבער און בעצוועקען צו ברענגען א פערשטענדיגונג צווישען די צוויי פעלקער אין ארץ-ישראל.

גענויס אזנען די דאזיגע פלענער נאך זעהר ווייט פון פערווירקליכונג, און נישט די אראבער און נישט די יודען וועלען אויף זיי נישט איינשטימען. אבער ווען מיר מיינען, אז מען נישט לאנג צוריק האבען די אראבער אפילו נישט געוואלט הערען וועגען וואס פאר א נישט איז א פער־שטענדיגונג, און איצט רעדט מען זאגאר פון דעם אלטען קאנטאָן-פלאן און בעשטימט אויך יודישע קאנטאָנען, וואו די אדמיניסטראציע זאל זיין אינגאנצען יודיש — מוז מען דאך האָפען, אז עס הויבען זיך אן צוווייטען סימנים פון א מעגליכקייט צו קומען צו א פערשטענדיגונג. הלוואי!

• • •

אויפ׳ן באָרען פון קרן קימת אין מפ״ץ חיפה הויבט מען איצט אן בויען א גרויסע שפין- און וועב-פאבריק. ווי מען זאגט, זאל אין דער פאבריק אינוועסטירט ווערען א סומע פון 50.000 פונט, און זי וועט בעשעפטיגען 150 ארבייטער. דער קרן קימת האט די פאבריק-בעזיצער פערפאכטעט א גרעסער׳ן באָדען-שטח, וואס איז נויטיג פאר אזא ווייטגעהנדע אינדוסטרי אונטערנעהמונג.

דאס איז ווידער א בעווייז, אז די תקנות פון קרן קימת נישט בלויז זיי מאכען נישט קיין שוועריגקייטען פאר פריוואט אונטערנעהמער, באר זיי דערלייכטערען איהם צו דערגרייכען זיין ציל, באהעבט ביים באָדען פון קרן קימת ליגט א׳יך פרי-וואטער „יודישער באָדען", וואס ווערט איצט פונאנג דערגעטיילט אין קלייגע טיילען און זייער פרייז האלטען אין איין שטייגען. דערפאר קומט עס, אז אפילו אזא רייכער אונטערנעהמער, וואס איגוועס-טירט א גרויסע סומע פון 50.000 פונט, האט געפונען פאר נויטיג נישט צו דערוועהבען איי-גענעם באָדען באר איהם צו פאכטען אויף גוטע בעדינגונגען ביים קרן קימת.

איש ירושלים.

25 טויזענד דייטשע פליטים וועלען קענען עמיגרירען קיין אמעריקא

אמעריקאנער רעגירונג פעראָרדענט אירע קאנסולען אין דייטשלאנד צופערלייכטערן די אימיגראציע-בעדינגונגען קיין אמעריקא פאר דייטשע פליטים

וואשינגטאן, (ים״א) דער שטאטס-דעפארטאמענט פון דער רעגירונג פון די פאראייניגטע שטאטען מעלדעט, אז די אמעריקאנער קאנסולען אין דייטשלאנד זענען אינסטרואירט געווארען בעזונדערס ליבעראל צו בעהאנדלען קאנדידאטען פון דייטשלאנד, וואס האבען ברעה צו עמיגרירען קיין אמעריקא.

דער דעפארטאמענט פאר אימיגראציע און ארבייט האט גלייכצייטיג פערלייכטערט די פראָצעדור ביים ארויסגעבען דייטשע עמיגראנטען די בעשייניגונגען, וואס ווערען געפאדערט דורכ׳ן געזעץ, אז זיי וועלען נישט פאלען צו לאסט דער עפענטליכער וואוילטעטיגקייט.

הגם אין די עמיגראציע-פארשריפטען ווערען נישט געמאכט קיין שום פארמעלע ענדערונגען און די אימיגראנטען וועלען אריינגעלאזט ווערען בלויז אין די גרעניצען פון דער פארגעשריבענער קוואטע, נעמט מען אבער אן, אז א דאנק דער נייער אינ-סטרוקציע וועלען אנ׳ערך 25 טויזענד עמיגראנטען פון דייטשלאנד קענען קומען אין די פאראייניגטע שטאטען אין די ראהמען פון דער דייטשער קוואטע, וועלכע איז זייט 1930 געווען אויסגענוצט בלויז אין 10 פראצ.

שנאה און זייער איינציגער אינהאלט

(ענדע פון דער 4. זייט).

און דאס האבען די תעצער פון די נאצים געטאן. „דאס בעלט וואס איהר טראגט צו די יודען איז פערלוירען פאר דער דייטשער ווירטשאפט — דערמיט בעגרינדען די זיגרייכע נאציאנאל-סאציא-ליסטען, די נאצים, דעם באיקאט אויף די יודישע קרעמער. און אזא משוגה׳דיגע אפענע לעכערליכקייט קענען זיי דאך אליין אפילו נישט גלייבען. אבער דאס מאכט נישט אויס. עס האנדעלט זיך דאך נישט וועגען זאגען דעם אמת. מען דארף בלויז האבען א תירוץ ארויפצוווארפען פון זיך די איינע-גע שלעכטע געפיהלען און זיך אליין צו בארי׳ן אין די אייגענע אויגען.

ווייטער האט מען בעדארפט פון דעם האל-בען מיליאן יודען אין דייטשלאנד מאכען 5 מי-ליאן, האבען זיך געפונען ביי די נאצים בעל-חשבון, וועלכע האבען די רעכענונג געמאכט. זיי האבען גענומען א קלייניגקייט: זיי האבען צוגע-רעכענט צו דער יודישער בעפעלקערונג אין דייטש-לאנד די אלע דייטשע פאמיליעס, ביי וועמען ס׳איז פאראן געמישט בלוט. די האבען צוגערע-כענט צו די יודען די אלע דייטשען, וועלכע הא-בען פאר דער צייט זיך משדך געווען מיט יודען. און דאס איז געווען פאר די נאצי-פיהרער זעהר א גוטע און זעהר א בעקוועמע רעכענונג.

זיי האבען בעשאפען א גרויס חיה פון 5 מי-ליאן מענשען, וועלכע זיי האבען אויסגעשטעלט מחוץ למחנה, אויסער זייער לאגער. און דעם גרוי-סען עולם מענשען האט מען ערקלערט פאר נישט קיין אמת׳ע דייטשען. און אויב זיי זענען נישט קיין אמת׳ע דייטשען, האט מען זיי שוין פראנק און פריי געקאנט נישט צולאזען צו דער רעגירונגס-מאשין. מען האט זיי בעקאנט פערבאָטען צו זיין אדוואקאטען, דאקטוירים, און זיך צו בעשעפטיגען מיט אנדערע אינטעליגענטע פראפעסיעס. מען האט פאר זיי געקענט פערשפארען דעם וועג צו האנ-דעל און צו פינאנץ. קורץ, מען האט זיי אין ער-געץ נישט צוגעלאזט.

אמת, דאס הייסט, זיי צו צווינגען אויסצו-שטארבען פאר הונגער. טא וועמען ארט עס? דאס איז זעהר א פשוטער און פראקטישער וועג זיי בעפרייען צו ווערען פון דעם איבערפלוס פון דער דייטשער בעפעלקערונג. און אויב אפילו דאס גאנצע פאלק ווערט דערפון פערסמט, ארט עס אויך נישט די נאצים, ווארום עס ברענגט דאך נוצען א געוויסען טייל פון דער בעפעלקערונג, זייער טייל, און דאס איז אלץ אין וואס זיי זענען פעראינטערעסירט.

די נאציס וואלטען קיינמאל דעם דייטשען פאלק נישט געוואונען אויף זייער זייט, אויב זיי וואלטען נישט בענוצט אט דעם סם, אט דעם האס. דער האס איז נישט נאר געווען פאר זיי א מיטעל ארויפצוקריכען אויף די העכסטע שטאפלען פון מאכט; ער איז געווען דער איינציגער אינהאלט פון זייער גאנצער בעוועגונג.

אָרטאפעדישער אנשטאלט

ארטעזען, גארסעטע, א ר-טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאס-טיס-איינלאגען נאך מיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פעטריקאווער 119, טעל. 281-81

די וואס זייען מיט טרערען

א קאפיטעל פון ראמאן „אויף פעלדער" פון יודישער קאלאניזאציע אין ראטענפערבאנד

פון פרץ הירשביין*)

זיין דרשה האט ארויסגערופען א געלעכטער ביים עולם. ס׳האט אויפגעמונטערט דעם „עלטס-טען" פון דארף; א געלער מיט גריגליכע אויגען, מיט א געדיכט קיילעכיג, געשוירען בערדעל; א מענש אין די דרייסיגער, אגעטון אין אנ׳אלטען גרויען שינעל, די גאנצע צייט, וואס דער עולם האט זיך דורכגערעדט, האט ער געשוויגען און צוגעשמייכעלט. משה אקערמאן איז געווען זיין נא-מען. ער האט פאמעליך אנגעהויבען:

— וואס איהר, חברים, געגלויבט, אז מאנט פערשויבען זאלען האבען זיין מאס ריידי? או מען זיך בעקומען עפעס אויפצוטון — רעדט מען א-וועק די צייט, אנשטאט צו טון, שוין יעצט אין דער בירגער-קריג, או די מלחמה האט זיך געקאנטשעט און ס׳האט זיך אנגעהויבען דער בירגער-קריג, צו בעפרייען רוסלאנד פון די פאראזיטען — זענען זיך די דאזיגע לייטלעך, אונזערע געזעסען אין שטוב, געהאנדעלט מיט די לעבענס פון די בעפרייער. או מיר האבען די רוסישע ערד בעפרייט, — זע-נען זיי געקומען בעהמען א חלק. איז רעכט; גיט מען אייך א חלק — וויל מען דאך עפעס-פאר, וואס, ניין? די סאוויעטען-מאכט וויל, איהר זאלט בויען סאציאליזם; פערשטעהט איהר דעם פעטיט פון סערפ און האמער?... א שטיקעל קאלעקטיוו האט מען אויפגעבויט, איז דאס מיט די צייבער נישט איינצוהאלטען. געכאי וואלט איהר דערצעה-לען די נעכט. או מיר וועלען צו וועסנע צייט הא-בען דריי טראקטארס און מיר וועלען די ערד שוין בעארבייטען מיט מאשינען. און אונזער דארף וועט אפשר ווערען זיין קאלעקטיוו צו וועסנע-צייט... געערעכט, חבר פלעקסנער? — האט ער זיך געווענדעט צום גרויען יודען, — מען האט פערגעסען וואס מען האט בעדארפט געדענקען, און מען געדענקט

צו אלדי שווארץ יאָהר, דאס, וואס מען האט שוין לאנג בעדארפט פערגעסען.

— ס׳האנדעלט זיך מכוח דעם, אז מען זאל מע-גען ווייזען וואו דער שוין קוועטשט — האט געזאגט דער יונגערער פאלעסקין, — ווען מען זאל שווערע חלאים פערוועהרען צו קרעכצען, וואלטען א העלפט פון זיי אויסגעשטארבען, כא-כא-כא, או מען ליגט אויף א טיפוס, מען פאשטיעט פון הארץ, — ווען דערמאלט וואלט דער חולה נישט געטארט קרעכצען, וואלט ער אפשר פערברענט געווארען...

בערע האט אריבערגעקוקט צו די אייגענע מיט א מינע, ווי איינער זאגט: „כאפט אנ׳אויג, וואס סע טוט זיך ביי לייטען". די מעשה מיט די דריי טראקטארס איז איהם אריין און קאפ אריין. ער האט בעשטימט אויסצופרעגען אלע פרטים מכוח דעם קאלעקטיוו, וואס מען האט נאר וואס דער-מאהנט. אויפ׳ן וועג אהיים וועט מען בעדארפען האבען אנ׳קרנסטען שמועס. רעדען מיט א פולען מויל, קלאר מאכען „וואר ס׳איז פאר און ווער ס׳איז געגען"....

דערווייל האט מען צונויפגעשלעפט אבי-טעל משקה מיט ראזעווען ברויט צו פערבייסען. מען האט טראפעלעך געגומען און מויל אריין און ס׳-האט צעווארימט די געבלימען.

מיט א שלוש-סעודה׳ניגון איז דער עולם אביסעל א צוואַרימטער אר׳ויס אין דרויסען. איינ-איינעם מיט די געסט, בעטראכטען דאס, וואס מען האט אויפגעטון פארן זומער.

לאנגע האט גענומען אנטפירען האנט דעם „עלטסטען" פון דארף, דעם חבר משה אקערמאן, און פערקידושט מיט איהם און א זייט, אויסגע מיט איהם אין פעלד אריין.

בערען האט עס ווי אונטערגעהאקט די פיס. דאס גלעזל בראנפען, וואס ער האט אויסגע-טרונקען, איז אוועקגעשוואומען אין מוח אריין און

דער קאפ האט זיך איהם אנגעהויבען צו דרעהען.

בערע האט געזוכט אב׳אבלעהען; תחילת האט ער זיך געוואלט וועגדען צו סימקען; פשוט און פראסט, ער וויל ארומשמועסען מיט איהר דעם ענין וועגען קאלעקטיוו טראקטארס; זעהט ער, ווי יוסף, סימקע און די צוויי פאלעסקינס זענען בעז-זונדער אוועקגעגאנגען. איהם איז געווארען ענג ארום הארצען, און הייס ארום די אויגען. בעהמען אוז נאכיאגען יוסף׳ן און זיינע בעגלייטער — פאסט אוי איצטער נישט; און נאכיאגען לאנגען און אקער מאגען — דאס טאר ער אוודאי נישט טון, נאכדעם ווי מען האט זיך ארויסגעלאזען אויף דער גאס, דערקענט ער אפילו קיינעם נישט פון עולם, וואס זאל איהם איצטער א ציהטון און אנהויבען א שמועס מכוח אלע ענינים. וואס מען וואלט איצטער גענענט רעדען.

— זי האט עס בכיוון אזוי געטון; וויל זיך איצטער מיט מיר אפרעכענען.... טא זאל זי — האט בערע שטיל אין הארצען געזעדט און אויף די ליפען נישט ארויסגעבראכט.

דערווייל איז צו איהם צוגעקומען דער גרויסער יודע:

— ער, זאגט בעהמט מען איצטער די יונגע קאהרען, — האט ער בערען געקלאפט אין פלייצע, — בין שוין באלד א בן שבעים, א זיבעציגער, און גאה פערמעסט זיך איצטער מיט די יונגע... נו, און וואס טוט מען עפעס ביי אייך, פארוואס ביי אייך מיט ווענען צו געהן צום טיש?

— אוודאי האלטען מיר נאך נישט אזוי ווייט. מיר זענען א קלענער׳ער עולם; האבען פאר׳ן זומער עפעס אויפגעטון. וועסנע-צייט האף איך אויף א סך איבערוואנדערער. מיר האבען א רעזאלו-ציאנערע יוגענט... אטא די, וואס זענען מיט מיר געקומען, איהר האט אנגעקוקט דאס דראבע, שווארצע מיידעל? צעהן רוחות זיצען אין איהר; הלוואי האט יעדער דארף א האלבען טוץ פון הצם מינ. כא-כא-כא.

בערע האט גערעדט און די ווערטער האבען איהם צו הויך געקלונגען אין די אויערען. ער האט אליין נישט פערשטאנען, וואס איהם איז איינגע-פאלען צו לויבען לאנגען פאר א ווילד-פרעמדען יודען; און נאך אנ׳אלטען מאן דערצו. ער וואלט איצטער געוואלט שווייגען — רייכען זיך געגען זיין ווילען די ווערטער פון זיין מויל:

— אייער עלטסטער איז געווען אין בירגער-קריג; טראגט נאך דעם שינעל... צייט ארויסצו-

וואָרפען אזא שינעל; בעהערט נאך צו די צארישע צייטען. כא-כא-כא.

דערווייל איז לאנגע צוריקגעקומען; מיט שנעל טריט איז זי אנגעקומען גלייך צו בערען, נו, זי וואלט איין בערען גארנישט בעמערקט:

— ער זאגט, ער וועט קומען צו אונז און העלפען איינשטעלען א טראקטאר-קאלעקטיוו — האט לאנגע מיט אימפעט בערען אנגעזאגט.

— ווער?

— דער חבר אקערמאן!

— הייסט עס, און דיינע אייגענע כוחות גלויבסטו נישט....

— נאר כוחות איז בעסער, — האט זי שטר-פעריש איהם אריינגעלאכט אין פנים אריין.

— כ׳וויל נאך בעצייטענס ארויספאהרען; זאל בעזונכען נאך א פאר דערפער.

— הייסט נאך? וועלען מיר דא נישט איבער-נעכטיגען?

— מירן נעכטיגען און וועג.

— כ׳וועל איהם צורעדען, ער זאל שפאנען איינעם מיט אונז ארויספאהרען...

בערע האט נישט געענטפערט.

— מוז מען בסדר זייען מיט טרערען, האט בערע, אויב מען וויל אמאל שניידען מיט פרייד, הא, בערע?

בערע האט אנגענומען לאנגע׳ס הענט, אנגער-נומען אלע איהרע פינגער און אליין נישט געפיהלט ווי ער דריקט די שטארקע, שטארקער — אזש די פינגער האבען זיך און איין ביטעל צו-נויפגעדריקט.

לאנגע האט דעם וועהטאג בעהאלטען און א ווילע געשוויגען. געווען א זיסער וועהטאג.

— גוט, בערע, מיר׳ן פאהרען איבער גאנץ קרימער סטעפ; מיר׳ן אנקוקען אלע יוגנע, יודישע דערפער; גוט, בערע... זייען מיט טרערען... הא, בערע, האסט שוין באלד מיינע פינגער צובראכען? וואס טוסטו, בערע?

— ווער ביסטו? — האט בערע שטיל און טרוקען געפרעגט און נישט בעמערקט די טרערען, וואס האבען זיך געקייקעלט איבער לאנגעס באקען.

— איך געהער צו דיר, וואס זייען הערוויל מיט טרערען, — האט לאנגע געענטפערט, בשעת זי האט בעטראכט איהרע בלאס געווארענע פינ-גער, וואס זי האט פון ווייטע הענט בעצויגט.

*) זעה אין פרייטאג-נומער „נ. פ.-ב. 23.

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

ניי'ער פאלקסבלאט

יאנואר

זון-אויפגאנג 7.28

זון-אונטערגאנג 4.10

זונטאג 28 יב שבט תרצ"ד

גראנדיעזע קאנסטיטוציע-מאניפעסטאציעס אין לאדז און לאדזער אומגעגנט

(2) די ידיעה וועגן דעם, אז עס ווערט איינגעפיהרט אין פוילען די נייע קאנסטיטוציע, שאט זיך נעכטען בליצשנעל פארשפרייט איבער לאדז און איז ביי דער בעפעלקערונג אויפגענומען געווארען מיט ענטוזיאזם.

מיטאגצייט זענען, אין פארבינדונג מיט'ן בעשלוס איינצופיהרען די נייע קאנסטיטוציע, איבער די הייזער פון שטאט ארויסגעהאנגען געווארען פאנער. דערביי זענען די שויפענסטער פון די געשעפטען דעקארירט געווארען מיט די פארטרעטען פון פרעזידענט מאשטשיצקי און מארשאל פילסודסקי.

אין די שטעטלעך פון לאדזער פאוויאט האבען שוין ארום האלבען טאג זיך פארמירט פייערליכע פראצעסיעס, בעת וועלכע עס איז געקומען צום אויסדרוק די צופרידענקייט פון דער בעפעלקערונג מיט'ן דורכפיהרען דעם וויכטיגען היסטארישען אקט.

אויף גערכטען 6 אווענד איז אויף שיבלערס מארק בערופען געווארען א גרויסער מאניפעסטאציע-מיטינג, צו וועלכען עס זענען געקומען אלע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס מיט זייערע פאנער.

נאכ'ן מיטינג האט זיך פארמירט א ריזען-צוג מיט ארקעסטערס. דער צוג איז בעגאנגען דורך גלובנע, פיעטריקאווער צום פרייהייטס-פלאץ, וואו די מאניפעסטאציע איז אויפגעלעזט געווארען.

קאנפערענץ פון 21 קלאסען-פעראיינען
אויף אויסצובעסערן די ארבייטס-בעדינגונגען

(2) אין זאל פון פעראיין פון די אנגעשטעלטע אין די אינסטיטוציעס פאר עפענטליכען געברויך (פעטריקאווער 53) איז אונטערן פארזיץ פון ה' דא ניעליעוויטש בעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט די פארטרעטער פון די קלאסען-פעראיינען. ס'האבען אנטייל גענומען 21 פעראיינען. עס זענען אויך אנוועזענד געווען פארשטעהער פון זגעזש, אלעקסאנדעד, פאביאניץ, זדונסקא וואליא.

די פראגע וועגן אונטערנעהמען אן אקציע געגען איינפיהרען די ארבייטס-אויסטאוועזן האט רעפערירט ה' וואלטשאק, דער לייטער פון טעקסטיל קלאסען-פעראיין. ער האט אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט אויף אן איינהייטליכען פראנט פון אלע ארבייטער אין שוץ פון זייערע ביז איצטיגע סאציאלע דערגרייכונגען. די צענטראל-קאמיסיע פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען, געהענדיג אויף דער דאזיגער ליניע, האט בעאויפטראגט אלע קלאסען-פעראיינען ארויסצושטעלען צו די פאבריקאנטען בעדינגונגען וועגען שליסען א צוגאב-אפמאך וואס זאל רעגולירען די ארבייטס-צייט. די בעלוינונג פאר די איבער-שעהען, ארבייטער-אורלויב אויפ'ן גרונד פון די אלטע אוסטאוועס און אויך צוגעבען די ארבייטער די מעגליכקייט אויסצוגלייכען די לוינען אויף אזוי פיל, אז עס זאל דעקען זייערע אויסגאבען פאר דער אנשטאלט פון סאציאלער פערזיכערונג.

בכדי צו רעאליזירען די דאזיגע בעדינגונגען, דארפען די ארבייטער זיין גרייט אויף א שטרייק; אין פאל פון נויטווענדיגקייט זיין גרייט אפילו אויף אן אלגעמיינעם פראטעסט-שטרייק אין גאנץ פוילען. אין אזא פאל דארפען די ארבייטער זיין גרייט זיך אונטערצוווארפען די בעשלוסען פון דער צענטראל-קאמיסיע פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען. דאס האט געזאגט ה' וואלטשאק און איבער דיין רעדע האט זיך ענטוויקעלט א לעבעדיגע דיסקוסיע, נאך וועלכער עס איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וועלכע רופט אלע פעראיינען ארויסצושטעלען פאדערונגען צו די אינדוסטריאלער וועגען א צוגאב-אפמאך, וואס זאל בעשטימען א 46-שעהדיגע ארבייטס-וואך, פאר איבערשעה'ן זאל בעצאהלט ווערען פופציג און הונדערט פראצ. מעהר, אויך אורלויבען און אז עס זאל געגעבען ווערען אנ'עקוויוואלענט אין דער הויך חוץ פיל עס בעטרעפען די געהעכערטע אפצאהלען פאר די סאציאלע פערזיכערונגען. ביז'ן 3 פעברואר ד.י. מוזען די אלע ענינים ערלעדיגט ווערען. אין פאל פון אפזאג זאל פראקלאמירט ווערען אן אלגעמיינער שטרייק. דער טערמין פון שטרייק וועט בעשטימען די צענטראל-קאמיסיע פון די פראפ. פעראיינען.

„דו האסט אונטערגעווארפען די באמבע ביי דער וואיעוואדזטווע"
פאר אזא לייכטזיניגען פארוואורף פערמשפט געווארען אויף 8 טעג אונבעדינגטען ארעסט

(2) א זעהר כאראקטעריסטישער פראצעס איז נעכטען פארגעקומען פארן שטאטישען געריכט אין לאדז. אנגעקלאגט איז געווען דער סוחר יעקב-לייבוש ראזענבערג.

בשעתו האט ראזענבערג געטראפען אין א לאדזער צוקערניע א געוויסען שמואל שלאמקאוויטש (באזשנא 9), און ביידע האבען זיי דורכגעפיהרט א חשבון אין צוזאמענהאנג מיט בשותפותדיגע געשעפטען. בעת דער אפרעכנונג איז געקומען צו א קריגעריי. דערביי האט ראזענבערג אויסגערופען צו שלאמקאוויטשן: „דו האסט אונטערגעווארפען די באמבע ביי דער וואיעוואדזטווע — מיט א באמבע-ווארפער רעד איך נישט".

שלאמקאוויטש האט זיך שטארק בעליידיגט דערפילט, און ער האט ראזענבערג'ן אנגעקלאגט אין געריכט.

ראזענבערג האט אין געריכט זיך נישט מודה געווען טענה'נדיג, אז אין יענעם מאמענט איז ער געווען זעהר דענערווירט. צוליב דעם, וואס דאס קריגעריי איז ביי זיי געווען א פאר טעג נאכ'ן באמבען-אויפרייס ביי דער וואיעוואדזטווע געביידע, האט ער, ראזענבערג, נישט ווילענדיג זיך ארויסגעכאפט מיט „דעם" ווארט.

דאס געריכט האט ראזענבערג'ן פערמשפט אויף 8 טעג אונבעדינגטען ארעסט.

צו דער אלגעמיינער אויפמערקזאמקייט!

אין צוזאמענהאנג מיט דעם נאהענטען טערמין פון דער ציהונג פון דער 1-טער קלאס ווערט אלעמען מיטגעטיילט אז דער שפיל-פלאן פון דער 29-טער מלוכה-לאטעריע איז צו בעקומען אומזיסט אין דער גרעסטער קאלעקטור אין לאדז, ס. יאטסא (פיעטריקאווער 22 און 66). לאזען צו דער 1-טער קלאס קויפט שוין יעדער אין דיזער קאלעקטור, וועלכע איז בעקאנט פון איהרע אפטע און גרויסע געווינסען.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(2) מארגען, מאנטאג, דעם 29-טען ד. ח. פון 8 א זייגער אינדערפריה הויבט אן צו אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 פאר פ.ק.או. לאדז-שטאט 2.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון 1912 און פלטערע, וועלכע האבען זיך צו קיין קאמיסיע נישט געשטעלט, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאמיסאריאטען, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער לאדזער שטאפישער סטאראסטווע.

נישטא קיין הנחות ביים לאקאל-שטייער

(2) די לאדזער פינאנץ-קאמער האט נעכטען סונאנדערגעשיקט צו אלע פינאנץ-אמטען א פעראדנונג וועגען הנחות ביים איינמאהנען לאקאל-שטייער דורך די פינאנץ-ארגאנען.

אין דער דאזיגער פעראדנונג בעאויפטראגט די פינאנץ-קאמער צו מעלדען אלע די, וועלכע הילען מען זאל פאר זיי אנערקענען הנחות בנוגע דעם פעראלגענעם לאקאל-שטייער, אז דער לאקאל-שטייער וועט נישט סונאנדערגעלעגט ווערען אויף לאנג-טערמיניגע ראטעס.

נישט 8,48, נאר 6,48 זל.
דרוק-פעהלער אין א פארמולאר

(2) די אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג מאכט אויפמערקזאם, אז אין א פארמולאר צו בערעכנען די פערזיכערונגס-סומעס, איז אריינגעפאלען א טעות. אין פארמולאר נומער 4 איז אין א פארמולקע אויסגעגעבען די סומע 8 זל. מיט 48 גר. בעת ריכטיג דארף די ציפער זיין 6 זל. מיט 48 גר.

רעדע וועגן „לאפּ"
געהאלטען פון הרב הארצשטארק אין אלטשטאטישער שוהל

(—) בעת'ן נעכטיגען דאווענען אין דער אלט-שטעטישער שוהל האט הרב ר' הערצל הארצשטארק געהאלטען א רעדע וועגן דער וויכטיגקייט פון „לאפּ" פאר דער שוץ פון דער בעפעלקערונג. הרב הארצשטארק האט גערופען דעם עולם צו שטיצען די אינסטיטוציע פאר לופט-און גאז-פערטיידיגונג און זיך צו פארשרייבען אלס מיטגלידער.

עפענטליכע ארבייטן אין פיעטרקאוו

(2) דער לאדזער וואיעוואדע הויקע-נאחאק האט נעכטען געווייזט אין פיעטרקאוו, וואו עס איז אפגעהאלטען געווארען א קאנפערענץ מיט'ן פאוויאטער סטאראסטע סטזשעמינסקי און רעגירונגס-קאמיסאר פון פיעטרקאוו בוגיצקי. עס איז ארומגערעדט געווארען די פראגע וועגען די הייאהריגע עפענטליכע ארבייטן אין פיעטרקאוו.

וואהלען פון א פערוואלטונג פאר דער אנשטאלט פון סאציאלער פערזיכערונג
וועלען פארקומען אין מאי

(2) דער איצטיגער רעגירונגס-קאמיסאר פון דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג וועט נאך אמטירען איינינע חדשים. די וואהלען פון א פערוואלטונג פון דער אנשטאלט וועלען פארקומען אין מאי ד.י., באלד נאך די וואהלען פון די לאדזער וואהלען צום שטאט-ראט.

א טראגיש גליטשען זיך

(2) בעת'ן גליטשען זיך אויפ'ן טייך פראסנא אין קאליש, האט זיך איינגעבראכען דאס אייז און עס איז אריינגעפאלען אין טייך דער 12-יעהריגער קאזשימיעזש ראטייטשיק. דאס ראטעווען ס'יונגעל האט זיך ארויסגעוויזען פאר פערשפעטיגט.

סעיפען (Safesy)

W BANKU HANDLOWYM w ŁODZI

Spółka Akcyjna

Al. Kościuszki № 15

זענען נאך פערהאן צו פערדינגען

פון —.4 זל. חודשליך.

מאמע צווינגט איהרע מינדעריעהריגע טעכטער צו פראסטיטוציע
פראצעס ביי פערמאכטע טירען

(2) עהרענעכטען איז אין לאדזער קרייז-געריכט בעטראכט געווארען זעהר אנ'אינטערעסאנטער פראצעס, וואס האט געדויערט 2 טעג.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק איז געזעסען די 45-יעהריגע אניעלא פיליפיענקא, די פרוי פון א רוסישען קאפיטאן, דער 35-יעהריגער פאוועל רעמער און די 26-יעהריגע גענאוועפא קאשלאגא.

אין זיין צייט האט פיליפיענקא אויף אלעע קאשטשושקי 41 געהאט א לוקסוס-ארטיג „פערגעניגענס-הייזעל", וואס זיין שטענדיגער גאסט איז געווען דער דערמאנטער רעמער, וועלכער האט זיך בעלאזט וואלגיין אין פיליפיענקאס גן-עדן-הייזעל מיט מינדעריעהריגע מיידלעך, וועלכע זענען רעמער'ן צוגעשטעלט געווארען דורך די קאזשלאגא.

טשיקאווע און דעם פראצעס איז דער פאקט, אז די „מוהמע" פיליפיענקא האט געצוואונגען צו פראסטיטוציע איהרע אייגענע טעכטער, די 13-יעהריגע לודוויקא און די 16-יעהריגע נאטאליע, אין געגענזאץ האט זי געדראהט די טעכטער, זיי ארויסצוווארפען פון דער שטוב.

די פיליפיענקא האט איהר ברודיגע פרנסה געפיהרט אויף אזא געשיקטען אופן, אז די פאליציי האט א לאנגע צייט נישט געוואוסט, אז אויף אלעע קאשטשושקי 41 געפינט זיך א „הייזעל". ערשט דעם 23 יולי פ. י. זענען ענטדעקט געווארען די מעשים-טובים פון דער פיליפיענקא און זי איז ארעסטירט געווארען צוזאמען מיט רעמער'ן און זיין ליפעראנטקע קאזשלאגא.

פערשטעהט זיך, אז דער פיקאנטער פראצעס איז פארגעקומען ביי פערמאכטע טירען. אלס פערטיידיגער זענען ארויסגעטרעטען די אדוואקאטען קאבילינסקי, לילקער און רובין.

אין רעזולטאט פון די פערהאנדלונגען איז פיליפיענקא פערמשפט געווארען אויף 4 יאהר תפיסה, קאזשלאגא אויף 2 יאהר, רעמער אויף אנדערטהאלבען יאהר. רעמערס שטראף איז אפגעלייגט געווארען אויף 3 יאהר.

Dr.

Wołkowyski

4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90

געהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מנער-שוועכע

אויפנאהמס-שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אווענ.

„דער קאמף פאר ארץ-ישראל"

רעפעראט פון מאיר גראסמאן

אין זיין רעפעראט אויף דער טעמא: „דער קאמף פאר ארץ-ישראל" געהאלטען אין פילהאר-מאניע, האט ה' מאיר גראסמאן צווישען אנד. גע-זאגט: סיי אין גלות און סיי אין א"י זענען מיר פון אלע זייטען ארומגערינגעלט פון שונאים און סכנות. דערפאר איז אין לעבענס-און קיום-אינטע-רעס פון יודישען פאלק איצט צו האבען אויפן אויג די פראנטען, פון וועלכע עס זענען געצילט שארפע פיילען אין יודישען לאגער אריין.

די פראנטען זענען: 1) דער אראביש-יודי-שער פראנט; 2) דער ענגליש-יודישער פראנט; 3) דער היטלער-פראנט און 4) דער וויכטיגסטער פאר אונז איז דער אינערליך-יודישער פראנט.

און דא הויבען זיך אן די כאראקטעריסטי-קעס איבער יעדען באזונדערן אנגריפס-אפשניט.

דער אראביש-יודישער פראנט

איז שוין אלט אנ'ערך 14 יאהר. ס'וואלט געווען א טעות צו מיינען, אז ס'האנדעלט זיך נאר וועגען א צייטווייליגען קאמף. ס'איז נישט אנ'אנגריף, וועלכען מ'דארף בלויז מאמענטאל אפשלאגען, ס'איז א לאנגער פערביטערטער קאמף. מען מוז נעמען אין אכט, אז די אראבער האבען אונטער זיך נישט בלויז די אראבישע בעפעלקערונג פון א"י; זיי האבען אויך א גרויס הינטערלאנד, ווי איראק, סיריען, העדזשאס, עבר-הירדן און ווייטער ביז אינדיען. מען מוז אויך געדענקען, אז מיט דער אראבער-פראגע איז פערבונדען נישט בלויז אונזער פאליטישער קאמף, נאר מיט די אראבער האבען מיר אויך א צד, וואס איז שטענדיג גרייט אויף פיזישען אנגריף, דערצו קומט נאך דער עקא-נאמישער אנגריף, און צו דעם אלעם מוז מען זיין גרייט, מיט אלע כחות.

אין פרט פון פערטיידיגען זיך געגען פיזי-שען אנגריף מצד די אראבער, ד. ה. אין הינזיכט פון פערטיידיגען זיך פון אראבישע עקסצעסען, שטעהען מיר ווייט נישט אויף דער געהעריגער הויך. וואס שייך דעם פאליטישען בענעדרוק, וואס די אראבישע וועלט האט געגען אונז, זענען מיר שוואך און לעת-עתה אומבעהאלפען. דער רעדנער ברענגט פאקטען, וואס בעווייזען, אז בעגען יודען ווערט געפיהרט א ברייטע אפענסיווע אויף א רי-זיגען שטח.

אין אנבעטרעכט פון די אלע מאמענטען וואלט מען בעדארפט זיין בעהאלטיג פעסימיסטיש בנוגע דער יודישער נאציאנאלער צוקונפט, נאר אזוי ווי א"י איז א היסטארישע נויטווענדיגקייט, וואס מוז בעלעזט ווערען, צי מען וויל אדער מען וויל נישט — מוזען מיר דעריבער געפינען וועגען און מיטלען פון גרויסען מאסשטאב אהן דעם, אז דער אויפבוי פון דער יודישער מלוכה זאל געשטערט ווערען.

בנוגע דער לאגע אויפ'ן

ענגליש-יודישען פראנט

טרייבען מיר אפט איבער. וואס אנבעלאנגט ענג-לאנד, מוז מען זיך שטענדיג אפגעבען א חשבון דערפון, אז די ענגלישע פאליטיק איז עלאסטיש, די ענגלישע פאליטיק איז אפהענגיג פון אויסער-ליכען דרוק, וואס ווערט אויסגעאיבט, אויף דער רעגירונג. אבער אין תוך-גענומען איז די יודישע לאגע בנוגע א"י-פראגען, אפהענגיג פון אונז אליין. ס'נעהט דערין, צי מיר וועלען זיין אימשטאנד צו בעאיינפלוסען די ענגלישע פאליטיק באופן, אז זי זאל די פאלעסטינא-פראגע ארייננעהמען אין קאמפלעקס פון דער בריטישער אימפעריאליסטישער פאליטיק.

פאקטיש גענומען — בעמערקט דער רעדנער — איז די יודישע פאזיציע די לעצטע 10 – 12 יאהר שטארקער געווארען לגבי ענגלאנד. ארץ-ישראל איז היינט דער יודען-ישוב, דער גלות איז דאס הינטערלאנד. ה' גראסמאן שילדערט דערויף דעם וואוקס און די פערשטארקונג פון ישוב הארץ: יודען — זאגט ער — קענען אין א"י שוין לייסטען ביי אנ'אנטי-יודישען ווידערשטאנד. געוויס, די דאזיגע לייסטונג קאן צושטאנד קומען נאר דאן, ווען דאס גאנצע וועלט-יודענטום קומט צוהילף אין דער געגעבענער אקציע. דערביי געהט איבער דער רעדנער צו שארפער קריטיק איבער די טעטיגקייטס-מעטאדען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע.

בעריהרענדיג די

אראביש-ענגלישע פאליטיק

אויפ'ן ארץ-ישראל-באדען, שטרייכט אונטער דער רעפערענט, אז ס'איז א פוסטער זשעסט צו גאַ-קאטירען 3000 סערטיפיקאטען, ווייל צוליב דעם ווערט אפגעשטעלט דער שטראם פון יודישער איינוואנדערונג, וואס איז פאר אונז א נויטווענדיג-קייט. אויב די אראבער און ענגלענדער וועלען זיך בעמיהען אפילו קינסטליך אפצושטעלען דעם צופלוס פון יודישע כחות אין לאנד, וועט דאס זיי נישט געלונגען. יא, געוויס, דער אויפבוי און ענטוויקלונג פון א"י מוז געשעהען אויף די יסודות פון אנ'-איינהייטליכען יודישען פראנט ענטקעגען דעם איינהייטליכען אראבישען פראנט.

די איצטיגע ציוניסטישע עקזעקוטיוו, איז אפגעריסען פון די יודישע מאסען; זי האט נישט פער-שטאנען זיך צו דערהויבען איבער די ענגע פארטייאישע חשבונות, כדי צו געפינען א געמיינ-זאמע שפראך מיט די נאציאנאלע יודען פון אלע שאטירונגען.

דער יודען-פיינדליכער פראנט איז קאנצענ-טרירט נישט בלויז אין היטלער-בערלין, נאר אויך אין לאנדאן, אין בודאפעשט און אנדערשווא. אלץ, וואס עס וועט געשעהן מיט אונז אויף די דרויס-סענדיגע אנטיסעמיטישע פראנטען, וועט זיין א פועל-יוצא פון אונזער ציוניסטישער צושפליטערונג.

די אונבעריהרליכקייט פון די סטיפען איז געשיצט דורכ'ן געזעץ. צוליב דער איינארדנונג לויט די נייעסטע פאדערונגען פון דער טעכניק איז דער צוגאנג אוממעגליך. א חוץ דעם איז פערהאן א שטענדיגע אויפזיכט איבער די סטיפען.

געליטענער סוחר בעט אין געריכט רחמנות

פאר א גנב, וואס האט איהם צוגענומען עטליכע קאלדרעס

(2) דער 21-יעהריגער הענדיק פראנקאווסקי, איז אנגעקלאגט געווארען אין גנבה.

די גנבה האט ער אויסגעפיהרט ביי ירחמיאל צימרינאווסקי אויף נאוואמיעסקא-גאס.

אין געריכט האט פראנקאווסקי (געכטען איז עס געווען) זיך פערטיידיגט, אז כאטש ער איז א גנב פון פראפעסיע, האט ער דאס מאל נישט געוואלט גנב'ענען. נאר די נויט האט איהם דערצו געצוואונגען.

ה' צימרינאווסקי, וועלכער איז אין דעם פראצעס געווען אנ'עדות, האט געבעטען דעם געריכט, מען זאל רחמנות האבען אויפ'ן גנב.

הגם פראנקאווסקי האט פייערליך צוגעזאגט מעהר נישט צו גנב'ענען, איז ער פערמשפט געווארען אויף 6 חדשים תפיסה.

„דאנציגער סוחר", נעביך,

פערמשפט געווארן אויף א האלב יאהר תפיסה

(2) יהודה ווינער איז א בעקאנטער „שפעג-סעלער", וועלכער איז שוין מעהרערע מאל געווען בעשטראפט אויף תפיסה דורכ'ן דאנציגער געריכט פאר אויספיהרען גנבות אין דער פרייםשטאט.

אז „די פריי" האט איהם אביסעל געדינט, האט ווינער זיך געלאזט אויף דער גליטש אין לאדז, וואו ער האט זיך פארגעשטעלט אלס „דאנציגער סוחר" און האט אין איינוועגס צווישען אנדערע, „ארונטערפארדינט" א שמיקעל סחורה אונטער זיין פאלטען אין לאגער פון דער פירמע טורנער. ער איז געכאפט געווארען אויף דער הייסער מינוט און איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 6 חדשים תפיסה.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער פראגראם!
— I. —
גרויסע פראטישע שפיאנאזש-דראמע א. נ.
„די פרוי פון רעגיסטער"
אין דער הויפטראלע:
Helena Twelvetres
— II. —
„דער ראמאנס פון א סעקרעטארקע"
גיט אנ'ענטפער, צי ס'איז אנ'עבירה פרייע ליבע.
אין די הויפטראלען:
Sally Eilers i Ralf Bellamy.

בעגאנגען זעלבסטמארד אין צוג

(2) אינ'ם צוג, וואס געהט פון פויזען קיין לאדז, איז בעגאנגען זעלבסטמארד דער ווארשאווער איינוואוינער אלעקסאנדער באַרישאק. דער זעלבסט-מערדער איז אין א האפנונגסלאזען צושטאנד אפ-געפיהרט געווארען אין קאלישער שפיטאל.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקע-לעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימא-נאווסקיעגא 37) ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6) סט. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוולאווסקי (פעט-ריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

אפיציר פון דייטשער גרעניץ-וואך

פערמשפט אויף 8 יאהר תפיסה פאר שפיאנאזש

(2) אין שעראדז איז פארגעקומען א פראצעס געגען א דייטשען קאמיסאר פון דער אויס-פארשונגס-פאליציי, פאוועל פאקולר. ער איז אנגע-קלאגט געווארען אין שפיאנאזש.

בעת'ן פראצעס זענען אויסגעהערט געווארן א רייהע עדות פון קאטאוויץ, טשענסטאכאוו און לאדז. דער פראצעס איז פארגעקומען ביי געשלאסענע טירען.

פאקולא איז פערמשפט געווארען אויף 8 יאהר תפיסה.

מעלדונג וועגען דעם אומגליקספאל אין מענאזשעריע.

די אלע פערזאנען, וועלכע האבען בייגעוואוינט דעם אומגליקספאל מיט'ן קינד אין מענאזשעריע דעם ערשטען יאנואר ד. י. ווערען זעהר געבעטען אויפצוגעבען זייערע אדרעסען, צו די עלטערן וואולטשאנסקא 41, נארדאן אדער אין אדמיניסטר. פון דער צייטונג. 313

דער אריער-פאראגראף §

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

20

דער אדוואקאט העריך האט געהערט דורכ'ן טעלעפאן עטליכע מינוטען און דאן איז ער צוריק-געקומען צום זיצונגס-טיש. דורך די דאזיגע עטליכע מינוטען האט ער זיך איבגעאנבעצען געענדערט. ער איז געווען בלייך, זיין נאז האט זיך נאך מעהר איינגעצויגען. ער איז נאך לענגער געווארען ווי ער איז געווען אין דער ווירקליכקייט. ער האט זיך גע-האקעלט אויף די פיס און ווען ער וואלט זיך נישט אנגעכאפט אין טיש, וואלט ער זיכער אומגעפאלען.

— וואס איז אייך, הער רעכטסאנוואלט, האט פישער געפרעגט, צולויפענדיג צו איהם.

— ס'איז מיר גארנישט, א ביסעל שלעכטע ווארען, אבער ס'איז שוין פאריבער, שרעקליכע צייטען זענען אנגעקומען...

— ס'וועט פאריבערגעהען, האט איהם דער יונגער גרינבלאט געטרייסט.

— שוין מיר נישט קיין האלץ אויף די ווענ-דען, האט הערץ זיך שיער נישט צעוויינט, איך האב איצט בעקומען א שרעקליכע בשורה.

—וואס איז געשעהען, האבען אלע מיטאמאל געפרעגט, פיהלענדיג אז הערץ האט ווירקליך בע-קומען א שלעכטע ידיעה.

— די לומפען האבען אנגעבומען א שרעקליכען בעשלוס.

— וואס פארא בעשלוס? וואס איז געשעהען?

—מ'האט מיר מיטגעטיילט, אז ס'איז ערשינען א פעראָרדנונג, וועלכער ע'לויבט נישט מעהר פון היינט אן יאהען צו פראקטיצירען אין די דייטשע גע-ריכטען, נישט אלס ריכטער און נישט אלס אדוואקאטען, צו מיר אהיים האט מען צוגעשיקט אזא מין אַרדנונג מיט א בעמערקונג אז איך זאל זיך נישט דערוועגען מעהר צו בעווייזען זיך אין געריכט. דאס איז דאך שרעקליך, דאס איז דאך שרעקליך. מיר קע נען דאך נישט שווייגען, מיר טאר'ען נישט שווייגען מיר מוזען דערהויבען אונזער שטים געגען דער דאזיגער אונערהערטער אונגע־רעכטיגקייט, מיר יו-דיסטען האבען דערהויבען דעם רוהם פון דייטש-לאנד אין דער גאנצער וועלט, דאס ווערט אונז איצט בעצאהלט דערפאר, מיינע הערן, מיר טא-רען נישט שווייגען.

— איך וויל נישט האבען קיין שאדען-פרייד האט גרינבלאט געזאגט, אבער איך האב איצט גע דארפט ענטפערען אז מיר טאר'ען נישט אנגעהמען קיין איילינע שריט, מיר דארפען אפווארטען, ווייל אנדערש קענען מיר אליין זיך פיל שאדען ברענ-גען, איך האב איצט געדארפט רעדען פונקט אזוי ווי ס'האט מיט עטליכע מינוט פריהער גערעדט דער רעכטסאנוואלט הערץ.

— אבער איצט איז גאר עפעס אנדערש, האט הערץ זיך דערווארעמט, איצט האנדעלט זיך נישט וועגען איינצעלנע מענשען, נאר וועגען כבוד און שטאלץ פון דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג אין דייטשלאנד, דאס איז א שפיי אין פנים דער ציוויליזאציע, דער קולטור, מיר טאר'ען נישט שווי-גען, מיר מוזען מיט עפעס רעאגירען.

—מיינע הערען, האט דער פארשטאנדס-פרעז-זעס געמאכט א סוף צו דער דאזיגער דיסקוסיע, אייערע רייד וועלען אונז נישט דערפיהרען צו קיין שום צוועק, איך בעט וועגען קאנקרעטע פארשלאג-גען, איך וויל מעהר נישט דערלאזען צו קיין שום אונזיניגער דיסקוסיע.

— דאס איינציגע, וואס מיר קענען טון, האט געזאגט איזידאר פישער, איז זעלבסטשוץ, מיין קאנקרעטער פארשלאג איז, גרינדען זעלבסט-שוץ-גרופען פון אונזער יוגענד. קיין אינטערוועגצען ווע לען אונז גארנישט העלפען, קיין שתדלנות און בעטען וועלען נישט האבען קיין פעולה. אויב מיר וועלען קענען צוריקגעבען ווי ס'געהער צו זיין וועט מען נאך פאר אונז האבען אביסעל אכטונג, אויב נישט האבען מיר מעהר גארנישט וואס צו טון.

— פע, פע, נאך וואס אזעלכע פארשלאגען, מיר זענען נישט קיין קאמוניסטען, מיר זענען פראקטישע מענשען.

—כדי א סוף צו מאכען צו דעם אלעם, וויל איך פארלעגען דעם איינציגען פארשלאג, וועל כער וועט זיין פאר יעדען איינציגען אנגעהמבאר, דער פארשלאג איז, אז מיר זאלען שיקען א דע-לעגאציע צום פלאץ-קאמענדאנט לייטענאנט האנס האמערשטיין, און איהם אויפמערקזאם מאכען אויף אלעם וואס קומט פאר ביי אונז: וועלען מיר קענען עפעס אויספועלן איז גוט; אויב נישט...

— איז זעהר שלעכט. האט איזידאר פישער פערענדיגט.

דער פארשלאג איז אנגענומען געווארען, ווייל פאקטיש איז ער געווען דער איינציגער וועגען וועל-כען מ'האט ביי די געשאפענע אומשטענדען גע-קענט רעדען, איצט האט זיך אנגעהויבען די אמתע שוועריגקייט, מ'האט זיך אנגעהויבען צו אמפערען ווער ס'זאל זיין אין דער דעלעגאציע. איינער נאך אנדערע ן האבען אונטער פערשידענע אויסרעדען, זיך ארויסגעדרעהט פון דער דאזיגער מיסיע. קיינער האט נישט געוואלט ריזיקירען, אז ער זאל זיך געפינען צווישען די, וועלכע זאלען געהען רעדען מיט די שטורמיסטען, יעדער האט פון פאראויס גע-פיהלט אז דאס איז ארויסגעווארפענע רייד און ארויס געווארפענער גאנג.

דער פראפעסאר פרידבערג האט געמוזט לויט זיין אמט זיין איינער פון די, וועלכע זאלען געהען, דער יונגער גרינבלאט איז אויך געווען איינער פון די, וועלכער האט פרייוויליג זיך געמאלדען מיט-צוגעהען, מ'האט נאך געדארפט א דריטען מיט-צוגעהען, אזא איינער האט זיך נישט געפינען. סוף כל סוף האט זיך געמאלדען איזידאר פישער, וועלכער האט געזאגט:

— איך וועל מיטגעהן, מיר איז נישט קיין אונ-טערשיד. איך גיב זיך אפ א געוויסען דין וחשבון וועגען דעם, אז די דעלעגאציע וועט קיין האניג-קיכלעך נישט עסען, אבער איך וויל מיטגעהן, איך ווייס אז מיר זענען אלע סיי-ווי-סיי פערלוירען. אויב איך וועל זיין פערלוירען פריהער אדער שפעטער, איז מיר אלץ איינס, דעריבער בין איך מסכים מיט צוגעהען.

— ניין, נישט איהר, נישט איהר, האט אין דער ערשטער רייהע געשריגען דער אדוואקאט הערץ איהר מיט אייערע אויפגעבלעזענע מיינונגען וועגען דעם אלעם קענט נישט זיין אונזער פארשטעהער אונזער דעלעגאט, דערצו זענט איהר אנ'אסט-יוד, האט דארף מען בעטען, דארט דארף מען וויינען, אויסדריקען אונזער לאיאליטעט-דעקלאראציע, מיט ביי'ן טאר'ען יודען קיינמאל נישט געהען, איהר וועט נישט בעטען, איהר זענט געוואוינט צו קעמפען, אזוי אין רוסלאנד, ווי אין דער פאלאקיי.

— איך וועל איהם דארט בעטען, האט גרינ-בלאט אין א זייט געזאגט, איך וועל איהם אזוי פער טען, דוכט זיך, אז אדוואקאט הערץ וועט מיר קיין גוטער פריינד נישט בלייבען.

— אלזא, ווער זאל זיין דער דריטער?

— נישט אנדערש, ווי רעכטסאנוואלט הערץ האט מען געהערט פון אלע זייטען.

(פארטזעצונג קומט).

געפערליכער איינברעכער

וואס וועט נישט אויפהערן ארויסצוגיין פון דער בעשולדיגונגס-באנק

(2) מיט א צייט צוריק איז די בעפעלקערונג פון לאדזשער קרייז בעאונרוהיגט געווארן צוליב גנבות און איינברוכען, וואס האבען זיך גאנץ אפט איבערגע'חזר'ט אין שטאט און שטעטל. אינצווישען האט זיך אפילו איינגעגעבען פעסטצושטעלען, ווער דער גנב איז, נאר כאפען איהם איז געווען גארנישט לייכט, ווייל ער האט נישט געהאט קיין בעשטימט וואוינארט.

ענדליך האט זיך דער לאדזשער אויספארשונגס-פאליציי איינגעגעבען צו פאקען דעם איינברעכער אין א „מלינה" אויף מאזורסקא-גאס 7.

דער האניג-פויגעל, וועלכער הייסט אלפאנס היטליך, האט זיך אבער נישט געלאזט כאפען אהן בלוט-פארגיסונג. און אז ער איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה, האבען זיך א שאט-געטון אנקלאגעס נאך אנקלאגעס געגען איהם פון כאיני, פון טושין, פון זגביאניק, זשגאוו א.א.

נעכטען איז ער פער'משפט געווארען אויף 2 יאהר תפיסה פאר בע'גנב'ענען זיין ברודערזוהן פרידריך היטליך. בקרוב וועט ער האבען א גאנצע רייה פרישע פראצעסען.

אונטערגעווארפענע קינדער

(2) ביי די טרעפ אויף פלאץ-קאשטשעלני 4 איז נעכטען געפונען געווארען אנ'אונטערגעווארפען קינד, א מיידעלע פון אנ'ערך 2 חדשים.

אויך אין טויער פולנאצנא 10 איז נעכטען געפונען געווארען אנ'אונטערגעווארפען מיידעל פון 6 חדשים.

ביידע קינדער זענען איבערגעשיקט געווארען אין דער זויג-היים פאר אונטערגעווארפענע אויף טראמוואיאווא גאס.

פאליציי זוכט די מוטער'ס.

נ"ע יעקב אלעזור ווערדיגער

מוצש"ק פ' בשלח איז געשטארבען איינער פון די עלטסטע לאדזשער בעלי-בתים נ"ע יעקב אלעזר ווערדיגער, שטאמט פון וואלבראם, א זוהן פון ר' יהושע ז"ל, אויך פערוואנדטע מיט משפחה טהרליך. געוועזענער גרינדער פון היגען ביקור חולים, וואו ער האט פיל יאהרען געליסטעט די צייט, לאנגיעהריגער מיטארבייטער אין דער היגער אלטער יודישער גמינע, איינער פון די חשובסטע בעלי-בתים פון הרב מייזל זצ"ל.

מיט דעם פערשטארבענעם איז אוועק איינער פון דעם אלטען חסידישען דור, וועלכער האט זיך אויסגעצייכענט מיט מעלות ומדות טובות.

תנצב"ה.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	–	85.50
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע		–	42.00
4	„	דאלארובקא	–	51.85
7	„	סטאביליזאציע (אמ.)		58.25
8	„	ווארשאווער פאנד-בריף		53.75
8	„	לאדזער	„ „	50.00
ענגלישער פונט	–	–	–	27.90
דאלאר – אפיצ.	– 5.61	נישט אפיצ.	–	5.55
גאלד-דאלאר	–	–	–	8.93
גאלד-רובל	–	–	–	4.63
דייטשער מארק	–	–	–	2.10

פון זשורנאליסטען - סינדיקאט

זונטאג, דעם 4-טען פעברואר ד. י. 11.30 פארמ. קומט פאר אין אייגענעם לאקאל (פעטריק. 121) די יעהרליכע מיטגלידער-פערזאמלונג פון זשורנאליסטען'סינדיקאט.

זעלבסטמארד פון א 25-יעהריגער פרוי

(2) די 25-יעהריגע יאנינא שטערלינג האט אין טויער פון פוסטא 13 אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע יאדינע מיט'ן ציל זיך דאס לעבען צונעמען. אין א געפעהרליכען צושטאנד איז די שטערלינג אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די סיבה — ארבייטסלאזיגקייט.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

דעם גרעסטען רעקארד-סוקצעס! דעם גרעסטען ערפאלג!

האבען די בעליבטע ארטיסטען

ווירא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן

צוזאמען מיט'ן גאנצען „פילהארמאניע"-אנסאמבל.

היינט, זונטאג-3 פארשטעלונגען:

12 פארמיט. גרויסע פרימארגן=פארשטעלונג פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50 זל.

דאס חופה=קלייד

4 נאכמ. (פון 70 גר. ביז 2.20 און) 9 אוונט

„קאטינקא"

די גרויסע הערליכע שלאגער=אפערעטע

הערליכע אויסשטאטונג! גרויסער כאר און ארקעסטער! 30 נומ' געזאנג און טענץ

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

ראדיא=פראגראם

זונטאג, ד. 28-טען יאנואר 1934

9 צייט-סיגנאל. 905 גימנאסטיק. 9,20 גראמאפאן. ידיעות. 9.40 גראמאפאן. 9,55 הויז-ווירטשאפט. 10 גאטעסדינסט. 11,40 רעפעראט. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,10 ידיעות. 12,15 מוזיק. פריהמארגען. רעפעראט. 2 „לאדז – די שטאט פון מיינע חלומות" – רעפעראט פון ראמאן מערסאן. 2,20 קאנצערט. 4 פראגראם פאר קינדער. 4,30 גראמאפאן 4,45 דערצעהלונג. 5,00 שמועסען. 5,11 סימפ. קאנצערט. 6 אוידיציע. 6.40 געזאנג=רעטשיטאל. 7,05 ספארט-קאמוניקאט. 7,10 פערשידענעס. 7,30 ראדיא-וואך פאר יונגנד. 7,45 רעפערטואר פון די טעאטערן. 7,50 קאמוניקאטען. 7,50 לייכטע מוזיק. 8,50 ידיעות. 9 פעליעטאן. 9,15 אויף די פרעהליכע לעמבערגער כוואליעס. 10,15 ספארט-ידיעות פון די פוילישע ראדיא=סטאציעס. 10,25 טאנץ-מוזיק. 11 ידיעות. קאמוניקאטען 11,05 טאנץ-מוזיק.

פון אויסלאנד

3 פראג, אפערע. 3 30 פאריז, אפערעטקע. 6.45 דאווענטרי קאמעראל-קאנצערט. 7.30 שטאקהאלם, אפערעטקא פון אפענבאך. 7,35 וויען, אפערעטקע פון שטרוים. 7,50 בעראמענסטער-אפערע. 8 לאנגענבערג, אפערע. 8,05 מינכען, אפערע פון מאצארט. 8,40 רוים, אפערעטקע פון קאלמאן. 9 מיילאנד אפערע.

פון יודישען טעאטער אין „פילהארמאניע"

היינט זונטאג ווערט געשפילט דריי מאל: 12 פארמיטאג א ספעציעלע פריהמארגען=פארשטעלונג ס'ווערט געשפילט „דאס חופה=קלייד". 4 נאכמיטאג און 9 אווענר ווערט געשפילט די זעהר אויסגענומענע אפערעטע „קאטינקא". אין אלע 3 פארשטעלונגען שפילען אין די הויפט-ראלען ווירא קאניעווסקא און פאול ברייטמאן.

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט 12 א זייגער געשפילט פאר קינדער „דאס פערכשופטע ביימעל". 4 בייטאג – „דער קינא-סטאר און זיינע פערעהרערינס". און אווענד – „איוואר קרויגער".

אין „פאפולארני" טעאטער ווערט היינט בייטאג און אווענד געשפילט „צובראכענע לייטער".

מעלדונג

באראכאוו=ביבליאטעק.

הנחות אויף אלע פארשטעלונגען אין שטאטישען טעאטער און אין אלע קינאס צו בעקומען טעגליך אין דער באראכאוו-ביבליאטעק, אל. קאשציושקי 9. טעל. 191-50 פון 10-פריה ביז 2 נאכמ. און פון 4 ביז 10 אווענד.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149=07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער- שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.

Z.Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אוונט. זונטאג פון 11-2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

Dr. med. **H. LUBICZ**

ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.

נעהמט אן פון 8-10 פריה, פון 12-2 נאכמ. און פון 5-8 אווענד. זונטאג פון 9-11 בייטאג

קראנג-קינא **CAPITOL** זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר! Lidja Roberti, Ricardo Cortez i Claudette Colbert אין פאראמאנטס סופערפילם א. ג.

„די גרויסע זינדערין"

דראמע פון א מוטער-א קורטיזאנע. אויסער'ן פראגראם: פאראמאונט'ס נאכעז-זשורנאל. אנהויב 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג-12.30 בייטאג.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

פאראפינער'ס צו שפול-מאשינען

בעקומט מען ביליג אין דער מעכאנישע שלאסעריי

J. REDER

ליסטאפאד 11/13. 11 (רוג זאכאדניא)

כעמיש=באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום

מ. שאץ

לאדז, פעטריקאווער 37.

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א

שיך=סוחרים!

מיטגלידער אויך נישט-מיטגלידער ווערען געבעטען צו קומען דינסטאג, דעם 30 יאנואר ד. י. 9 א זייגער אווענד אויף דער

יעהרליכער פערזאמלונג פון דער שיך=סעקציע.

מיר מאכען בעקאנט, אז עס וועט ברייט ארומגערעדט ווערען די פראגע וועגען דער איבערזעפיטשאלניע. עס ליגט אין אינטערעס פון יעדען איינציגען סוחר צו זיין אנוועזענד אויף דער פערזאמלונג.

פעראיין פון סוחרים און דעטאליסטען אין שיך=בראנזשע-סעקציע, פיעטריקאווער 90.

309

א יונגערמאן

וועלכער איז בעקאנט אין דער בוימוואל-מאנופאקטור-בראנזשע און האט געארבייט אויף דער גראמיסקא=גאס אין א געשעפט, און וועלכער האט קאנטשאפט מיט פראווינץ און האלט קונדשאפט ווערט פון זאפארט געזוכט. זיך צו מעלדען נאוואמיעסקא 12 אין הויף געוועלב 6 פון 4—6 נאכמיטאג.

304

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. די ערגסטע צובראכענע האנדשריפט ווערט אויסגעבעסערט אויף דער שענסטער ביוראווע שריפט. אויך ווערטאויסג עלערנט גוט שרייבען א יודישען בריף אין 20 טעג, אפילו דעם וואס קאן גארנישט שרייבען.

זאוואדזקא 19, פראנט, 1-טער שט.

GABINET ŚWIATŁOLECZNICZY

Lampa kwarcowa i solux

CENY LECZNICOWE

Gdańska 31-a m. 10

tel. 192-64.

עבע ר-מאשין

אויף דער

ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

רופטורען (ברוך=קראנקהייטען)!!

ספעציעלע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע לאקאליזירען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציע אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע רופטורען (ברוכען) פון אלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אנלייגען ספעציעלע צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-ארטאפעדישע גארסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער=שווינדזוכט הייל-ארטאפעדישע אפאראטען, אויף פלאטשיגע וועהטאגליכע סטאפעס (פלאטפיס)

ספעציעלע ארטאפעדישע וואקלאדקעס לויט גיפס-מאדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע

Spec. Ortop. **O. Petrykiewicz** אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (פראנט פארטער) טעל. 177-09

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז נויטווענדיג. (אין זגערזש אויף סלאוואצקא 2 № און 4 № איינענע הייזער)

Kolumna!

Pięknie położony PLAC, ogrodzony ze studnią, tanio do srzedania. Wiadomość: ul. Waryńskiego L. 5, u gospodarza.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטן
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
עמט אן פון 8—1 טיטאג און פון 5—9 אוונט,
זונטאג פון 10—1 בטאג.
עלע ארט אנאליזען.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

LECZNICA

chorób

uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

כירורגישער קאבינעט
Dra med.

M. Kantor

איז נעווארען איבערגעטראגען
אויף זשעלאנא 5
טעל. 112-22
נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

נידריגע פרייזען! נידריגע פרייזען!

מיר פערבעטען אלע אויף דער

ווייסער וואר

וווּ יעדער איינער קען זיך פערזעהן מיט

לייוונט און וועש צו זעהר נידריגע פרייזען

KONSUM

PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

די אויסשליסליכע ערלויבניש אויף ארויסצושיקען פעקלעך סחורה און שפייז קיין רוסלאנד Z. S. R. R.

PRZYPOMNIENIE.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi przypomina PP. Pracodawcom, którzy jeszcze nie dopełnili obowiązku zgłoszenia swych zakładów pracy i pracowników, **że tymczasowe biura zgłoszeń przyjmować będą wymienione zgłoszenia tylko do dnia 31. stycznia r. b. —**

Po dniu 31. stycznia r. b. czynne będzie tylko biuro zgłoszeń w Centrali, ul. Wólczańska 225. —

Jednocześnie Ubezpieczalnia zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 269 ustawy z dn. 28.III.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 936) PP. Pracodawcy, **którzy nie dopełnią obowiązku zgłoszenia w wyznaczonym terminie, podlegać będą karze grzywny do 500 zł.—**

Łódź, dnia 27. stycznia 1934 r.

151

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W ŁODZI.

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראָז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

Dr. med. **Niewiażski**

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr

S. Kantor

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9
אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטן
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט

Dr. med. **I. Gajst**

האט זיך איבערגעצויגען אויף
זגערזשער 40, טעל. 119-45
נעמט אן פון 10 ביז 11 און פון 5—6 אוו.

Dr.

J. DOBROWOLSKI

choroby skórne i weneryczne
Nawrot 2, tel. 118-04.

Dr. med.

Z. Datyner

אורולאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med. פון

A. FOKSZANSKI

Piotrkowska 101
tel. 210-76
נעהמט אן פון 1—2 און פון 5—7 אוונט
אפעראציעס, אפאטרונקעס, קווארץ, דיאטערמיע א. ז. וו.
לעטשניצע - פרייזען.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med. M.

Eljasberg

80 פיעטריקאווער 80
טעל. 117-87.
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

כירורגישער קאבינעט
D. med.

J. Szreiber

געפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אפעראציעס, אפאטרונקעס, היילט ווילאקעס א. ז. וו.,
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

אנ'ענצעל צימער מיט אלע בעקוועמליכקייטען ביים ווירט פראנציסקאנער 30, צוזאמען מיט די טראמוואיען 14, 6 און 1.
312

אימזיסט לאזשי און אנ'ארט צו ארבייטען פאר א פריילין, פאר הילף אין הויז-ווירטשאפט ביי א קליינער פאמיליע. אפערטען פאר „T. A."
300

פערשידענעס

אכטונג! געלעגענהייטליך צו פערקויפען פערשיד. שטערנדלען מאשינען, ווי אויך א טריקאטאזש-שפול-מאשין אויף 24 ווינדען אין בעסטען צושטאנד, און קרייך-שפול - מאשינען. ח. לעווקאוויטש, שרודמיעסקא 21.
306

קאמוניקאט. מיר מאכען בעקאנט די השובע קליענטען, אז מיר פערקויפען עלעקטרישע ושרובקעס צום סענסאציאנעלען פרייז פון 80 גר. פאר שטיק. פערקויפס-שטעלע וואכאדניא 20, פראנט געוועלב.

ביליג צו פערקויפען א שטרימפ-פארמירעריי מיט א טיש, אלימיניום-פארמען ווי אויך זינגער'ס א גאבינעט-מאשין. - וואכאדניא 12, וו. 14.
314

ווער האט א האנד-פלאך-שטריק-מאשין און וויל אויסלערנען צו מאכען סוועטערס פאר גוטע בעלוינונג. אפערטען אונטער „סוועטערס" אין אדמ.
301

ראקאלען

Biuro „Polonruch" Piotrk. 81 w podw., tel. 132-01 פערמיטעלט פערשידענע וואוינונגען פון 1, 2, 3, 4, 5 שטיבען און קוכען מיט אלע בעקוועמליכקייטען אין צענטרום שטאט אהן אבטרעט-געלד, ווי אויך מעבלירטע צימערן מיט בעזונדערע איינגאנג אויף מאנאטליכען דירה-געלד, געוועלבער, געשעפטען און פאבריקס-לאקאלען. דינגט אין פערדינגט יעדער נאר דורך דער ביורא „פאלאנרוך", וואס ערלעדיגט פינקטליך און סאליד. אינפארמאציעס אהן בעלוינונג. פיעטריקאווער 81, אין הויף, טעל. 132-01 טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
310

ס'ווערט געזוכט א וואוינונג פון 3 ביז 4 צימערן, בעגענד נאוואמיעסקא, אגראדאווא, זגערסקא ביז 40 אלטשטאט. אפערטען אין אדמינ. אונטער „G."
299

א בעזונדער צימער פאר 2 הערען אדער פריילינס, יונגע אדער עלטערע. פיעטריקאווער 81, לינקע אפיצינע, 2. איינגאנג, פארטער, וו. 26.
305

אפצוגעבען א בעקוועמע ארט צו שלאפען פאר א יונגערמאן אדער פריילין זאלודניאווא 10, לינקע אפיצינע, וו. 20

א בעזונדער צימער צו שלאפען פאר 2 יונגעליים. צו ערפאהרען זשעראמסקיעגא 17, וו. 24.
303

א גוט - איינגעפיהרטער קויהלען-סקלאד איז אוועקצוגעבען. אפערטען אונטער „ק. ס." אין אדמינ.
311

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס אהן פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פעלט ארויס אין דעם פיס און דער קראנקער איז א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער געפערליך און שטערבליך. ספעציעלע גומענע היילבאנדאזשען בעזונדער, זיבער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, ליימוגנען ספעציעלע היילנארסעטן און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
עמפאנגנט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

אכטונג! זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

היערמיט דריקען מיר אויס אונזער הערצליכסטען דאנק דעם געעהרטען הר' דיר. י. ראפאפארט, בעקאנטער ארטאפעד-ספעציאליסט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, (פראנט, פארטער) פאר זיין ערפאלגרייכע היילונג און אויפאפפערונג מיט וועלכע ער האט בעהאנדעלט אונזער 17 יעהריגע טאכטער, קראנקע אויף ביין-שווינדזוכט (Gruźlicę kręgosłupa). א דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט איז מיין טאכטער געהיילט געווארען און איז ווידער געזונד און קרעפטיג, וועלכע האט געמוזט א לאנגע צייט ליגען אין בעט אומבעוועגליך. איז יעצט נאך דער קוראציע פון ספעציאליסט י. ר. געווארען בעהאלטען און קאן זיך פריי בעוועגען אזוי ווי יעדער נארמאלער מענש. פאר די גליקליכע און ערפאלגרייכע קוראציע בלייבען מיר אויף אייביג היים דאנקבאר און ווינשען דעם פאר דעם בעסטען ערפאלג.

(—) Ignacy i Józefa Barteszewscy
Łódź, ul. Napiórkowskiego 172.
(7)

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט"

האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש. אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטוואָרטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

נעקראלאגען-20 גר. א מ/מ (אין דער זייט) שפאלטען קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס מעטערדיגע ווארט — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פריטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 4 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . —60
זאכ'ן טעקסט—12 . . . . —18
איבער דער שטרוס 50 פראצ. טייערער, אויפלאגער 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman